

การดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขา จากเอกสารและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ชมภาพยนตร์ และภาพนิ่งเกี่ยวกับชาวเขา ตลอดจนเดินทางไปสำรวจสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของชาวเขาที่หมู่บ้านชาวเขา บริเวณศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) เพื่อเป็นแนวในการสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) อีกด้วย

การสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

1. พื้นฐานการสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

จากการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาทั้ง 3 รุ่นที่ผ่านมา ทำให้มีเอกสารที่ครูช่วยสอนชาวเขาจะนำไปใช้เป็นคู่มือในการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ได้ คือ หนังสือแบบเรียน คู่มือครู และบทฝึกพูด อย่างไรก็ตามเอกสารดังกล่าวยังไม่เพียงพอและยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกชั้นเรียน และโดยเฉพาะคู่มือครูที่มีอยู่มีลักษณะเป็นบันทึกการสอนรายชั่วโมงที่จะนำไปใช้สอนได้ทันที โดยที่ครูช่วยสอนอาจไม่ได้ใช้ความคิดของตนคิดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูช่วยสอนได้มีลักษณะและบทบาทของครูตามความเห็นของคณะกรรมการวางแผนปฏิบัติการศึกษาในข้อที่ว่า

ครูควรรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความมั่นใจและศรัทธาในอาชีพครู มีความคิดเป็นของ

ตัวเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ ๆ
ต่อสาธารณะ หรือ เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนโดยบริสุทธิ์ใจ¹

จึงน่าจะได้มีการสร้างเอกสารเพิ่มเติมโดยมีลักษณะที่ส่งเสริมบทบาท
ของครูดังกล่าว ซึ่งลักษณะของแบบจำลองการสอนสอดคล้องกับลักษณะและบทบาท
ของครูดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงควรสร้างแบบจำลองการสอนเพื่อให้ครูช่วยสอน
ชาวเขาได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนจนครบทุกวิชาและทุกชั้น

สำหรับการสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ครั้งนี้ ผู้วิจัย
เลือกสร้างเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง เท่านั้น ในการสร้างได้อาศัย
พื้นฐานดังต่อไปนี้

1.1 แผนสร้างแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาของแผนก
วิชาประถมศึกษา ซึ่งบรรจุเนื้อหาแบบเรียนแต่ละเล่มแต่ละบทไว้เป็นหลักประกอบใน
การสร้าง

1.2 การแบ่งหน่วยการสอน แบ่งออกเป็น 5 หน่วยเรียกชื่อดังนี้คือ

- หน่วยที่ 1 ฉันเป็นคนไทย
- หน่วยที่ 2 ชีวิตที่มีความสุข
- หน่วยที่ 3 บ้านเมืองของเรา
- หน่วยที่ 4 บุคคลที่เรายกย่อง
- หน่วยที่ 5 หลักการที่เราเชื่อถือ

ทั้งนี้เพื่อให้ได้ทัศนคติ ค่านิยม ที่สอดคล้องกันกับหนังสือแบบเรียนภาษาไทย
และวิชาอื่น ๆ ตามแนวหลักสูตรพิเศษ

---

¹คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, การปฏิรูปการศึกษา,
รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช,
2518), หน้า 142.

1.3 หนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเล่มที่ 1-3 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกัน

1.4 คู่มือครูสำหรับหนังสือแบบเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทยชั้น ประถมปีที่ 1-2 นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหารายละเอียดและกิจกรรมการ สอน

1.5 บทฝึกพูด นำบทฝึกพูดที่นายธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ได้ สร้างไว้ 40 บท มาพิจารณา และเลือกไปใช้ประกอบกิจกรรมการสอน

1.6 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการสอนต่าง ๆ ตลอดจนการจัด กิจกรรมการฝึกทักษะการฟังและพูด เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการสร้างควย

2. วิธีดำเนินการสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

หลังจากการศึกษาค้นคว้าหลักการและพื้นฐานต่าง ๆ ในการสร้าง แบบจำลองการสอนจนเพียงพอแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้คือ

2.1 ออกแบบลักษณะโครงสร้างของแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)

2.2 จัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์เข้าเป็นหมวดหมู่ โดยยึดหน่วย การสอนทั้ง 5 เป็นแกนกลาง

2.3 ตั้งความมุ่งหมายเฉพาะสำหรับหน่วยการสอนแต่ละหน่วย

2.4 รวบรวมกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับความมุ่งหมายและ เนื้อหาประสบการณ์ของแต่ละหน่วย พร้อมทั้งจัดให้มีตัวอย่างการจัดกิจกรรมการสอน ใน 1 ช่วงเวลาใดควย

2.5 รวบรวมอุปกรณ์ เพลง เกม ตลอดจนบทฝึกพูดและเลือกจัดให้ เป็นหมวดหมู่ โดยสอดคล้องกับความมุ่งหมาย เนื้อหาประสบการณ์และการจัดกิจกรรม การสอนดังกล่าว

2.6 รวบรวมรายชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู เพื่อให้ไปศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมได้

2.7 เขียนเป็นแบบจำลองการสอน โดยใส่รายละเอียดลงไป
ลักษณะโครงสร้างตามที่ได้ออกแบบไว้

3. แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยเน้นทักษะการสอน ฟัง และพูด
ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและปีที่ สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

แบบจำลองการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 7 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แผนภูมิแสดงลักษณะโครงสร้างของแบบจำลองการสอนได้แก่

คำแนะนำเบื้องต้น

หน่วยที่.....

ชื่อหน่วย.....

ส่วนที่ 2 บทนำของแต่ละหน่วยการสอน ประกอบด้วย

ความนำ

ความมุ่งหมาย

ส่วนที่ 3 ประสพการณ์ เป็นส่วนที่รวบรวมเนื้อหาและประสพการณ์ที่จะนำไปใช้สอน

ส่วนที่ 4 กิจกรรม แบ่งเป็น

กิจกรรมเสนอแนะ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ชั่วโมง

ส่วนที่ 5 สิ่งเสริมประสพการณ์ ประกอบด้วย

อุปกรณ์การสอน

เพลง ประกอบการสอน

เกม ประกอบการสอน

บทฝึกพูด

ส่วนที่ 6 การประเมินผล

ส่วนที่ 7 หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู

รายละเอียดของแบบจำลองการสอนฉบับนี้มีดังต่อไปนี้

แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย โดยเน้นทักษะการอ่านฟังและพูด
ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะโครงสร้างแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสนทนาฟังและพูด
 ในชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา

หน่วยที่..... ชื่อหน่วย.....	
บทนำ	ความนำ ความมุ่งหมาย
ประสบการณ์	
กิจกรรม	กิจกรรมเสนอแนะ ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ชั่วโมง
สิ่งเสริม ประสบการณ์	อุปกรณ์การสอน เกมประกอบการสอน เพลงประกอบการสอน บทฝึกพูด
การประเมินผล	
หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู	

คำแนะนำเบื้องต้น

แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการอ่านฟังและพูด ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 5 หน่วย แต่ละหน่วยมีโครงสร้างและส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

1. หน่วยที่และชื่อหน่วย แบบจำลองการสอนทุกหน่วยจะมีลำดับที่และชื่อหน่วยซึ่งสอดคล้องกับหนังสือแบบเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้คือ

หน่วยที่ 1	ฉันเป็นคนไทย	หน่วยที่ 4	บุคคลที่เรายกย่อง
หน่วยที่ 2	บ้านเมืองของเรา	หน่วยที่ 5	หลักการที่เราเชื่อถือ
หน่วยที่ 3	ชีวิตมีความสุข		

2. บทนำ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ

ก. ความนำ เป็นข้อความที่ชี้แจงให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของแต่ละหน่วยอย่างย่อ ๆ รวมทั้งแนะนำการใ้ไว้อย่างคร่าว ๆ ด้วย

ข. ความมุ่งหมาย เป็นความมุ่งหมายเฉพาะของหน่วยการสอนแต่ละหน่วยซึ่งครูผู้ใ้สามารถจะเลือกจุดมุ่งหมายเหล่านี้ให้เหมาะกับเนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรมที่ของการสอนในแต่ละช่วงเวลาได้

3. ประสบการณ์ เป็นส่วนที่รวบรวมสิ่งที่มีมุ่งหวังจะให้เด็กเรียนได้เรียนรู้โดยจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชาวเขาเช่นกัน

4. กิจกรรม แบ่งเป็นสองตอนคือ

ก. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นตอนที่รวบรวมกิจกรรมที่อาจจัดให้ขึ้นโดยต้องการให้นักเรียนได้ประสบการณ์ที่มีมุ่งหวังในแต่ละหน่วยไว้อย่างกว้าง ๆ

ข. ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ช่วงเวลา เป็นตัวอย่างของการจัดกิจกรรมการสอนเฉพาะใน 1 ช่วงเวลา จากตัวอย่างนี้ผู้สอนจะสามารถสร้างเป็นบันทึกการสอนใน

1. ช่วงเวลาได้ เพราะกิจกรรมแต่ละขั้นตอนจะชี้ให้เห็นจุดมุ่งหมายเฉพาะเนื้อหาประสบการณ์ ตลอดจนอุปกรณ์การสอนที่ใช้ได้เป็นอย่างดี

5. สิ่งเสริมประสบการณ์ คือส่วนที่เสนอแนะถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตามความมุ่งหมายของแต่ละหน่วยได้ สิ่งเสริมประสบการณ์เหล่านี้ได้แก่ อุปกรณ์การสอน เพลงประกอบการสอน เกมประกอบการสอน และบทฝึกพูด ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่สอนในแต่ละช่วงเวลา

6. การประเมินผล ได้เสนอแนะวิธีการที่จะประเมินผลการเรียนการสอนของแต่ละหน่วยไว้อย่างกว้าง ๆ

7. หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู เป็นส่วนที่รวบรวมรายชื่อหนังสือซึ่งครูผู้สอนสามารถอ่านคนควาเพิ่มเติม เพื่อให้มีความรู้ที่จะนำมาใช้ในการสอนมากยิ่งขึ้น รายชื่อหนังสือนี้มีได้มีไว้ในแต่ละหน่วยการสอน แต่มีไว้หลังหน่วยการสอนทั้ง 5 หน่วยเท่านั้น เพราะวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด)ไม่ใช่วิชาเนื้อหาที่จะมีหนังสืออ่านคนควาเพิ่มเติมได้มาก แต่เป็นวิชาที่ของการการฝึกทักษะ ครูผู้สอนจะต้องคนควาในคานวิธีสอน และนำไปดัดแปลงใช้ให้เข้ากับทักษะที่ของการจะฝึกให้แก่นักเรียน

เนื่องจากแบบจำลองการสอนนี้ สร้างไว้สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ไม่ไคบงเฉพาะลงไปว่า จะให้ใช้หน่วยการสอนใดสำหรับชั้นใด ฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกเนื้อหาที่จะสอนเอาเอง โดยในแต่ละระดับให้ได้เรียนเนื้อหาครบทุกหน่วย ถ้าเป็นชั้นประถมปีที่ 1 ก็เลือกเนื้อหาที่ง่าย ๆ ให้ใกล้ตัวและไม่ซับซ้อน หากเป็นชั้นประถมปีที่ 2 ก็ควรที่จะเพิ่มเนื้อหาที่ใกล้ตัวออกไปและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

หน่วยที่ 1

ฉันเป็นคนไทย

ความนำ

แบบจำลองการสอนเรื่อง "ฉันเป็นคนไทย" นี้ เป็นหน่วยเสนอแนะที่จะให้ครูได้ใช้เป็นแนวในการสอน การฟัง-พูด ภาษาไทย ให้แก่เด็กนักเรียนชาวเขา นับเป็นหน่วยการสอนหน่วยแรกที่ครูจะนำเข้าสู่การสอนภาษาไทย (ฟัง-พูด) ให้แก่นักเรียน มุ่งให้นักเรียนสามารถกล่าวแนะนำตนเองและผู้อื่น หรือถาม-ตอบเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล เพศ อายุ เชื้อชาติ ที่อยู่ ตลอดจนให้นักเรียนรู้จักการกล่าวทักทาย การกล่าวคำขอโทษ เสียใจ ขอบคุน และขอใจ นอกจากนี้ยังต้องการฝึกให้นักเรียน ฟัง พูด และเข้าใจความหมายของคำที่เป็นพื้นฐานซึ่งจะนำมาใช้ในการพูดประโยคดังกล่าวแล้ว รวมทั้งคำศัพท์อื่น ๆ ที่นักเรียนควรทราบไว้เป็นเบื้องต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสอน ฟัง พูดในหน่วยอื่น ๆ ด้วย หน่วยการสอนนี้ใช้ได้ทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง โดยครูผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาและประสบการณ์ให้เหมาะสมกับระดับชั้น หากเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ก็เลือกสอนคำศัพท์ง่าย ๆ และจำนวนน้อยคำ ประโยคที่จัดให้ฝึกพูดไม่ซับซ้อนมากนัก เมื่อจะนำไปใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่สองก็เพิ่มจำนวนคำศัพท์และให้ฝึกพูดประโยคที่ซับซ้อนขึ้น

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักฟังและพูดคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานที่ควรทราบ ได้อย่างถูกต้องและเข้าใจความหมาย
2. ให้นักเรียนสามารถฟัง พูด และใช้คำสรรพนาม เช่น ฉัน ผม คุณ เธอ เขา เรา ได้ถูกต้องเหมาะสม
3. ให้สามารถบอกชื่อ นามสกุล เพศ อายุ เชื้อชาติ ที่อยู่ของตนเอง ครู พ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนฝูงญาติ และบุคคลที่นักเรียนรู้จักได้ สามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นบอกและรู้จักการสนทนาถามตอบเกี่ยวกับเรื่องนควย

4. ใ้รู้จักการใช้คำนำหน้าชื่อ เด็กหญิง เด็กชาย สามารถออกเสียงได้ถูกต้อง และเข้าใจความหมาย
5. ใ้รู้จักใช้คำที่แสดงความรู้สึกในการสนทนา เช่น ครับ คะ ค่ะ ได้ถูกต้อง
6. ใ้รู้จักมารยาทในการกล่าวทักทาย การกล่าวคำขอโทษ เสียใจ ขอขอบคุณ และขอบใจ ตลอดจนการไหว้เพื่อแสดงความเคารพทว้ย
7. ส่งเสริมใ้มีมารยาทในการฟัง-พูด การสนทนาทั่ว ๆ ไป และสามารถพูดโต้ตอบกันไ้คล่อง โดยใ้สนทนาสั้น ๆ ซึ่งประกอบด้วยถ้อยคำที่ตรงการฝึกในหน่วยการสอนนี้
8. ปลูกฝังใ้มีน้ำใจ รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการใ้ภัยและยอมรับผิด
9. ใ้มีความคุ้นเคยใ้ใช้ภาษาไทยใ้การสนทนาใ้ชีวิตประจำวัน และมีความภาคภูมิใจใ้ความเป็นคนไทย

ประสพการณ์

1. การแนะนำตนเองและผู้อื่น มีประโยคที่ควรฝึกใ้ใ้ใจและพูดได้ถูกต้องทั้งนี้
  - ครูชื่อ.....นามสกุล.....
  - ฉันท(ณ) ชื่อ (ค.ช.,ค.ญ.).....นามสกุล.....
  - คุณชื่อ.....นามสกุล.....
  - เขาชื่อ.....นามสกุล.....
  - คุณชื่ออะไรครับ(คะ) ฉันท(ณ) ชื่อ.....ครับ(คะ)
  - ฉันท(ณ), (คุณ), (เธอ), (เขา), (เรา) เป็นคนไทยชาวเขาเผา.....
  - บ้านฉันท(ณ)อยู่ที่.....(บอกชื่อหมู่บ้านหรือตำบล) อำเภอ.....
จังหวัด.....
  - บ้านคุณ(เธอ)อยู่ใ้ไหนครับ(คะ) บ้านฉันท(ณ) อยู่ที่.....
.....

- ฉันเป็นผู้ชาย ฉันเป็นผู้หญิง
- คุณเป็นผู้ชาย(ผู้หญิง) เขาเป็นผู้ชาย(ผู้หญิง)
- ฉันมีพ่อ พ่อฉันเป็นผู้ชาย พ่อฉันชื่อ.....
- ฉันมีแม่ แม่ฉันเป็นผู้หญิง แม่ฉันชื่อ.....
- ฉันมีพี่ พี่ฉันเป็นผู้ชาย ฉันมีพี่ชาย
- ฉันมีพี่ พี่ฉันเป็นผู้หญิง ฉันมีพี่สาว
- ฉันมีน้อง น้องฉันเป็นผู้ชาย ฉันมีน้องชาย
- ฉันมีน้อง น้องฉันเป็นผู้หญิง ฉันมีน้องสาว
- คุณมีพี่สาวไหม ? คุณมีพี่ชายไหม ?
- คุณมีพี่น้องกี่คน
- ฉันอายุ.....ปี คุณ(เธอ) อายุเท่าไร

2. การกล่าวทักทาย เมื่อพบกัน เราใช้คำว่า "สวัสดี" ผู้ชายควรพูดว่า "สวัสดีครับ" ผู้หญิงควรพูดว่า "สวัสดีค่ะ" กับผู้สูงอายุกว่าให้ยกมือไหว้ด้วย

3. การกล่าวคำขอบคุณและขอโทษ เรากล่าวคำว่า "ขอบคุณครับ" "ขอบคุณค่ะ" กับผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่เราหรือช่วยเหลือเรา เช่น เมื่อเขาช่วยเก็บของที่ตกให้หรือช่วยยกของหนัก ๆ หรือเอาของมาให้ ถ้าเป็นเพื่อนหรือผู้ที่มีอายุน้อยกว่า อาจใช้ว่า "ขอใจ"

4. การกล่าวคำขอโทษ ขออภัย และเสียใจ คำขอโทษและขออภัยใช้เมื่อเราทำสิ่งใดผิดพลาด หรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ผู้อื่นไม่พอใจ เช่น เมื่อเหยียบเท้าเพื่อนโดยไม่ตั้งใจ , ลืมเอาของมาคืน หรือทำเสียงรบกวนโดยไม่ตั้งใจ เมื่อรู้ตัวควรกล่าวคำว่า "ขอโทษครับ (ค่ะ)" หรือ "ขออภัยครับ (ค่ะ)"

คำว่า "เสียใจ" ใช้พูดเพื่อแสดงความเห็นใจผู้อื่นเมื่อเขามีความทุกข์ร้อน เรา มักกล่าว "เสียใจด้วยครับ (ค่ะ)" เช่น เมื่อญาติเขาเสียชีวิต เป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูเรียกชื่อนักเรียนในชั้นทีละคน ถ้าเป็นผู้ชายให้พูดว่า "มาครับ" ถ้าเป็นผู้หญิงให้

พูดว่า "มาคะ" อธิบายเป็นภาษาชาวเขาให้เข้าใจว่า คำว่าครบและคะ ใช้ต่อท้ายประโยค เพื่อให้ไพเราะยิ่งขึ้น

2. ครูชี้ที่ตัวครแล้วพูดคำว่า "ครู" ให้นักเรียนพูดตามหลาย ๆ ครั้ง แล้วให้พูดตามทีละคนบ้าง ขณะทีพูดคำว่า "ครู" ให้นักเรียนเอามือชี้มาที่ตัวครด้วย

3. ครูชี้ที่ตัวนักเรียนแล้วพูดคำว่า "นักเรียน" ให้นักเรียนเอามือชี้ตัวเองและพูดตามทั้งในเกลุ่มและทีละคน

4. ครูสอนคำศัพท์ที่ตองการให้รู้จัก โดยให้ครูรูปภาพแล้วออกเสียงคำนั้น หรือชี้ไปที่ของจริงแล้วออกเสียงคำนั้นให้นักเรียนพูดตาม

5. ครูพูดประโยคที่ตองการสอนเป็นภาษาชาวเขาก่อนหนึ่งครั้ง เช่น ฉันทชื่อ.....นามสกุล.....แล้วพูดเป็นประโยคภาษาไทย ให้นักเรียนพูดตามโดยบอกให้เปลี่ยนชื่อและนามสกุลให้ตรงกับของนักเรียนแต่ละคน ให้นักเรียนพูดทีละคนและเอามือชี้ที่ตัวเองด้วย

6. ฝึกให้ใช้คำสรรพนาม ฉัน ผม คุณ เธอ เขา เรา โดยให้เด็กออกมาหน้าชั้นทีละ 3 - 4 คน แล้วให้พูดประโยค ฉันทชื่อ.....นามสกุล.....

เอามือชี้ที่เพื่อนแล้วพูดประโยค ครูชื่อ.....นามสกุล.....ฝึกอย่างนี้จนครบที่ตองการสอน อธิบายให้ทราบว่าคำใดจะให้ผู้หญิงใช้คำใดจะให้ผู้ชายใช้ได้

7. สอนประโยคคำถามต่าง ๆ โดยครูพูดเป็นภาษาชาวเขาก่อน แล้วให้นักเรียนพูดตามเมื่อครูพูดเป็นภาษาไทย ประโยคที่มีคำว่า "ครบ" ชี้ให้เด็กผู้ชายพูด ประโยคที่มีคำว่า "คะ" ชี้ให้เด็กผู้หญิงพูด

8. ให้เด็กออกมาหน้าชั้นทีละ 2 คน แล้วฝึกพูดถามตอบ

9. ให้เด็กยืนในชั้นหรือหน้าชั้น แล้วพูดแนะนำตนเองว่า ชื่ออะไร นามสกุลอะไร เป็นคนไทยชาวเขาเผ่า.....บ้านอยู่ที่.....

10. ให้ดูแผนที่ประเทศไทยว่านักเรียนอยู่ที่ใด

11. ฝึกให้พูดประโยคอื่น ๆ จนครบตามที่ตองการสอน

12. เมื่อครูเข้าสอนแต่ละครั้งให้พูดกับนักเรียนว่า "สวัสดี นักเรียน" และให้นักเรียนชายพูดตอบว่า "สวัสดีครับ คุณครู" ให้นักเรียนหญิงพูดว่า "สวัสดีค่ะ คุณครู" อธิบายว่าเป็นคำที่ใช้ทักทายกัน และสาธิตการไหว้แสดงความเคารพ ฝึกให้นักเรียนได้ทำให้เป็นทุกคน

13. สร้างบทสนทนาสั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนใช้คำว่า "ขอบคุณ" "ขอมใจ" "ขอโทษ" "ขออภัย" และเสียใจ โดยฝึกให้นักเรียนพูดบทสนทนานั้น อธิบายให้เข้าใจว่า บทสนทนานั้น มีความหมายอย่างไรและจะใช้เมื่อไร

14. ให้นักเรียนร้องเพลงสั้น ๆ ง่าย ๆ เช่น เพลง "สวัสดี" หรือเพลงอื่น ๆ

15. ให้เล่นเกมประกอบตามความเหมาะสม

16. ประโยคที่ฝึกพูดแต่ละตัว โมง ครูเขียนบนกระดานและให้เด็กบันทึกไว้

17. อาจเลือกบทฝึกพูดที่เหมาะสมมาฝึกให้นักเรียนสนทนากัน เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการ ฟังและพูดยิ่งขึ้น

18. ใช้บัตรคำและแผนภูมิ เพื่อช่วยให้นักเรียนจำสิ่งที่ต้องการจะพูดได้แม่นยำยิ่งขึ้น แต่ ควรฝึกให้ใช้ไต่คูลองโดยให้ พูดเป็นส่วนใหญ่

ตัวอย่างกิจกรรมใน 1 ชั่วโมง

1. ครูชี้ตัวเองแล้วพูด "ฉันเป็นผู้ชาย" หรือ "ฉันเป็นผู้หญิง" ชี้ที่เด็กนักเรียนชายแล้ว พูด "เธอเป็นผู้ชาย" ชี้ที่เด็กนักเรียนหญิงแล้วพูดว่า "เธอเป็นผู้หญิง"

2. ให้ครูรูปภาพผู้ชายหลาย ๆ ภาพ แล้วพูดคำว่า "ผู้ชาย" ให้นักเรียนพูดตามโดยเน้น ให้ออกเสียงใหญ่ถูกต้อง

3. ให้ครูรูปภาพผู้หญิงหลาย ๆ ภาพแล้วพูดคำว่า "ผู้หญิง" ให้นักเรียนพูดตาม

4. ครูชูรูปภาพผู้หญิงผู้ชายสลับกันไป ชี้ให้เด็กแต่ละคนพูดให้ตรงกับภาพ

5. ครูพูดเป็นภาษาชาวเขาวา "ฉันมีพ่อ พ่อฉันชื่อ..... พ่อฉัน เป็นผู้ชาย" แล้วพูด ประโยคนี้เป็นภาษาไทย ให้นักเรียนพูดตาม

6. ให้เด็กแต่ละคนพูดประโยคนี้โดยเปลี่ยนชื่อให้ตรงความเป็นจริง

7. ในทำนองเดียวกัน ครูฝึกให้พูดประโยคอื่น ๆ โดยวิธีการเช่นเดียวกันนี้ เช่น "ฉัน มีแม่ แม่ฉันชื่อ.....แม่ฉันเป็นผู้หญิง" "ฉันมีพี่สาวพี่สาวฉันชื่อ..... พี่สาวฉันเป็นผู้หญิง"

8. ฝึกให้พูดประโยคคำถาม "คุณมีพี่สาวไหม?" หรือ "คุณมีพี่ชายไหม?" ให้ฝึกฝ่าย หนึ่งตอบว่า "มี พี่สาวฉันชื่อ..... พี่สาวฉันเป็นผู้หญิง"

9. ให้เด็กออกมาหน้าชั้นทีละสองคน แล้วฝึกให้สนทนาโดยใช้คำถามและคำตอบที่ได้
สอนไปแล้วให้ผลัดกันเป็นฝ่ายถามและตอบ

10. ดัดแผนภูมิเพลง "บ้านของฉัน" ให้นักเรียนอ่านเนื้อเพลงคามครูก่อน หลังจากนั้น
นักเรียนร้องให้ฟัง 2 ครั้ง แล้วให้นักเรียนร้องตามจนร้องได้คล่อง

11. ให้นักเรียนอ่านบัตรคำ "ผู้ชาย" "ผู้หญิง" "พ่อ" "แม่" เพื่อช่วยให้นักเรียนอ่าน
คำนั้น ๆ ได้คล่อง

อุปกรณ์การสอน

1. บัตรภาพเกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ เช่น พ่อ แม่ ผู้ชาย ผู้หญิง ฯลฯ
2. แผนที่ประเทศไทย
3. แผนภูมิเพลง
4. บัตรคำ

เพลงประกอบการสอน

เพลงสวัสดีเธอจ๋า

สวัสดีเธอจ๋า เรามาพบกัน เธอและฉันสวัสดี สวัสดี
(แสดงท่าทางประกอบ ชายโค้ง หญิงถอนสายบัว)

เพลงฉันเป็นคนไทย

ฉันเป็นคนไทย ทั้งกายและจิต   ครองสิทธิ์ร่วมพลัง เราทั้งมอง
รักชาติสามัคคี เป็นพี่น้อง   ปกป้องชาติไทยไว้ให้ยืนนาน

เพลงบ้านฉัน

บ้านของฉัน บ้านฉันนั้นมีหลายคน   ทุกคนเป็นพี่น้องกัน
เอาละว่า ไชยา ชีบา เล   เอาละว่า ไชยา ชีบา เล

1. มีพ่อแม่ของฉัน (หรือฉันรักพ่อแม่ของฉัน)

2. มีพี่น้องของฉัน (หรือ ฉันรักพี่น้องของฉัน)
3. มีเมียของฉัน (หรือ ฉันรักเมียของฉัน)
(ตอนทายครูอาจเปลี่ยนไ้มากกว่าที่เปลี่ยนไว้ตามข้างบนนี้)

เพลงเยี่ยมญาติ

คุณพ่อ คุณแม่พาฉันไปหา คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย
คุณลุง คุณป้า คุณน้า คุณอา ทานบอกฉันว่า ทานอยู่สบาย

เกมประกอบการสอน

เกมที่ 1 เกมแนะนำตัวและบอกชื่อ

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น

1. ครูยืนหน้าชั้น มีชื่อที่ตัวเอง บอกชื่อ แล้วเปลี่ยนไปยืนนักเรียนอีกคนหนึ่ง นักเรียนคนนั้นยืนขึ้นพร้อมกับบอกชื่อของตนแล้วชี้ไปที่ นักเรียนคนอื่นคือ ทำดังนี้เรื่อยไป ครั้งแรก ๆ อาจฝึกเล่นเป็นแถวตามลำดับจนทั่วทุกคน

2. ให้บอกชื่อโดยใช้คำแทนตัวเอง ผู้ชายพูดว่า ผมชื่อ.....ผู้หญิงพูดว่าฉันชื่อ.....และปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1 โดยเริ่มจากครูหรือนักเรียนคนใดก็ได้

เกมที่ 2 เกมสวัสดี

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น

ครูนำ โดยพูดว่า "สวัสดี อาแม่" อาแม่พูดว่า "สวัสดีคุณครู" แล้วหันไปพูดกับเพื่อนคนอื่นโดย เรียกชื่อเพื่อนคนนั้น "สวัสดี....." ทำอย่างนั้นเรื่อยไป

เกมที่ 3 ความเข้าใจคำศัพท์

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น

ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม แล้วตั้งเงื่อนไขให้นักเรียนตอบ ใครตอบไม่ได้ให้ออก

ไปอยู่นอกวง คนที่เหลืออยู่ในวงเป็นคนสุดท้าย เป็นผู้นำนะ

ลักษณะปัญหาที่ตัวอย่างดังนี้

-พี่ชายของพ่อ เราเรียกว่าอะไร

-ที่ที่พระอยู่ เราเรียกว่าอะไร

-สัตว์อะไรที่เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน

- ฯลฯ

บทฝึกพูด

1. ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ และให้รู้จักการกล่าวขอบคุณ

สำใจ สวัสดิ์ ฟามโซ เชนสบายดีหรือ

ฟามโซ สวัสดิ์ สำใจ ฉันสบายดี เธอมาหาใครละ

สำใจ มาหาเชนนะซี ฉันเอาขนมมาให้

ฟามโซ ขอขอบคุณมากสำใจ ฉันกำลังอยากกินอยู่พอดี

2. ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

อะฉีฉะ อะสะเป เธอชอบวิชาอะไรมากที่สุด

อะสะเป ฉันชอบวิชาภาษาไทย

อะฉีฉะ ทำไมเธอจึงชอบวิชาภาษาไทย

อะสะเป เพราะถ้าเราพูดไทยได้ทุกคน เราจะรู้เรื่องและเข้าใจกันดี

อะฉีฉะ จริงฉีฉะ เพราะชาวเขาแต่ละเผ่าพูดคนละภาษา ถ้าพูดไทยได้ก็พูดรู้

เรื่องทุกเผ่า

3. ฝึกฟังและพูด และรู้จักแสดงความรู้สึก

พะคีทุ ลกแฮ เธอไม่ไปโรงเรียนเสียหลายวัน เป็นอะไรไปหรือ

ลกแฮ แมฉันตาย ต้องอยู่ช่วยงาน

พะคีทุ ฉันเสียใจด้วยนะ ถ้าฉันคงไปช่วยงาน

ลกแฮ ขอใจ งานศพแมฉันมีการเล่นด้วย

พะคีทุ คงมีคนไปเที่ยวกันเยอะฉีฉะ

ลกแฮ ใช่ หนุ่มสาวหลายคู่รู้จักกันที่งานบ้านฉัน

4. ฝึกการกล่าวคำขอโทษ

- เปา สวัสดี เลาสู วันนี้ขอมาโรงเรียนแต่เช้า
 เลาสู สวัสดีเปา เชอกัมาโรงเรียนแต่เช้า
 เปา วันนี้ขอไม่ได้เอาหนังสือมาคืนฉันด้วยหรือ
 เลาสู ขอโทษด้วยเปา ฉันลืมไป
 เปา ไม่เป็นไร พรุ่งนี้ก็ได้

การประเมินผล

1. ครูว่านักเรียนออกเสียงคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ชัดแจนถูกต้องหรือไม่
2. ครูชี้ของจริง หรือภาพ แล้วให้นักเรียนพูดคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกัน
3. ครูพูดคำศัพท์ แล้วให้นักเรียนชี้ที่สิ่งนั้นให้ถูก
4. ขณะนักเรียนฝึกสนทนา นักเรียนใช้คำสรรพนามได้ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่
5. นักเรียนชาย หญิง ใช้คำสุภาพ ครับ คะ คะ ในประโยคต่าง ๆ ได้ถูกต้องหรือไม่ โดยเฉพาะนักเรียนหญิง ครูอาจพูดประโยคบอกเล่าและประโยคคำถามให้นักเรียนเติมคำว่า คระ หรือ คะ ให้ถูกต้อง
6. หลังจากเรียนการใช้คำทักทาย คำขอโทษ และขอบคุณแล้ว คอยสังเกตดูว่า นักเรียนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ และใช้ถูกต้องเพียงใด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 2

บ้านเมืองของเรา

ความนำ

หน่วยเสนอนេះเพื่อเป็นแนวการสอนหน่วยที่สองนี้ มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟังพูดภาษาไทย โดยเน้นในเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพบ้านเมือง และโดยเฉพาะดินที่นักเรียนอาศัยอยู่ ให้นักเรียนได้ทราบว่า ตนเองอยู่ในดินแดนส่วนใดของประเทศไทย ในท้องถิ่นที่อยู่ของนักเรียนมีอะไรบ้าง ตลอดจนให้รู้จักสภาพของตัวเมืองว่ามีอะไรบ้าง จะติดต่อกันได้อย่างไร เพื่อประโยชน์อันใด การฝึกทักษะส่วนใหญ่ในหน่วยนี้จึงเป็นการบรรยายภาพที่เห็นและฝึกพูดสนทนาเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว

ความมุ่งหมาย

1. ให้รู้จักฟังเรื่องราวที่ผู้อื่นพูดด้วยความตั้งใจ
2. ให้รู้จักตอบคำถามจากเรื่องที่ใคร่ฟัง
3. ให้ตอบคำถามง่าย ๆ จากภาพที่เห็นได้ว่ามีอะไร มีใครกำลังทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และทำไม มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
4. ให้รู้จักคำคุณศัพท์ที่มักใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน เช่น สีต่าง ๆ สวย งาม สูงใหญ่ เล็ก เตี้ย ต่ำ ยาว สั้น คุร้าย เกือบ นากลิ่ว เพราะ ฯลฯ
5. ให้พูดคำต่าง ๆ ได้ถูกต้องชัดเจน และเข้าใจความหมาย โดยสามารถพูดเป็นประโยคได้
6. ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้สึกรักท้องถิ่นของตน
7. ให้รู้จักประโยชน์ของป่าไม้ พืช และสัตว์ในท้องถิ่นของตนว่ามีประโยชน์อะไรบ้าง
8. ปลูกฝังให้รู้จักสังเกตสิ่งต่าง ๆ และคิดหาเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ
9. ฝึกให้รู้จักฟังเสียงและจำแนกเสียงได้ ว่าเสียงนั้นเป็นเสียงอะไร
10. ฝึกให้รู้จักมองเห็นความแตกต่างของสีหรือภาพต่าง ๆ บอกได้ว่าเป็นสีอะไร และเป็นภาพของอะไร

11. ฝึกให้รู้จักเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ทั้งในคำลักษณะภายนอกที่มองเห็นและประโยชน์

12. ฝึกให้รู้จักเล่าเรื่องตามประสบการณ์ของตนและจากภาพที่เห็นเป็นภาษาไทย ด้วยประโยคที่ถูกต้อง

13. ปลูกฝังแนวคิดให้เป็นพลเมืองดี และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว และสามารถบอกใ้ความหน้าที่ของตนควรมีอะไรบ้างทั้งต่อครอบครัวและต่อส่วนรวม

14. ปลูกฝังแนวคิดในการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

ประสบการณ์

1. สภาพในท้องถิ่น ในประเทศไทยมีชาวเขาหลายเผ่า แต่ชาวเขาทุกเผ่าก็เป็นพลเมืองของประเทศไทยทั้งสิ้น หมู่บ้านคนไทยชาวเขาในถิ่นแดนของประเทศไทย เป็นถิ่นแดนที่น่าอยู่ สวยงาม เพราะมีภูเขา ป่าไม้ ลำธาร ห้วย ป่าไม้เต็มไปทั่วต้นไม้มากมาย ทั้งใหญ่เล็ก ป่าไม้ช่วยให้มีฝนตกและไม่เกิดน้ำท่วม เนื่องจากต้นไม้ช่วยกักน้ำเอาไว้ จึงไม่ควรหักล้างดวงป่า ในป่ามีดอกไม้สีต่าง ๆ กัน ชาวเขาจะทำอะไร หานหา ปลูกพืชที่มีประโยชน์และเลี้ยงสัตว์ด้วย

2. สภาพในเมือง เป็นที่ชุมนุมชน มีตลาดสำหรับการติดต่อค้าขาย มีสถานีอนามัย และโรงพยาบาลสำหรับให้หมอรักษาผู้เจ็บป่วย

3. การคมนาคมติดต่อ เราไปยังที่อื่น ๆ ได้โดยรถยนต์ซึ่งรถเดินทางไปได้ ส่วนมากเราจะไปติดต่อค้าขายหรือพาผู้ป่วยไปหาหมอ

4. ประโยคที่ควรจะเข้าใจ พุทไ้ถูกต้อง และใช้ในการสนทนาได้

- เธอเห็นอะไรในภาพนี้บ้าง ? ฉันเห็น.....

- เธอชอบอะไรบ้าง ? ทำไมชอบ ? ฉันชอบเพราะมันสวยก็(หรืออื่น ๆ)

- มีใครในภาพนี้ ? เขากำลังทำอะไร ? ที่ไหน ?

- ในป่ามีต้นไม้ มีทั้งต้นไม้สูงและเตี้ย บางต้นใหญ่ บางต้นเล็ก

- ในป่ามีนกหลายอย่าง นกร้องเสียงเพราะ

- เธอปลูกอะไรบ้างในไร่ ? ฉันปลูก.....ในไร่

- เราปลูก.....ไว้ทำอะไร

-เราเลี้ยงสัตว์อะไรบ้าง ? รูปร่างมันเป็นอย่างไร ? มีสีอะไร ?

-เราเลี้ยง.....ไว้ทำอะไร ?

-เชอร์รี่จักคนไม้อะไรบ้าง ? ฉันทูจักคน.....(บอกชื่อ)

-เราใช้คนไม้นั้นทำอะไรบ้าง

-หมู่บ้านเราอยู่ในดินแดนของประเทศอะไร

-ประเทศไทยมีคนมากมาย และมีชาวเขาหลายเผ่า อยู่ในที่ต่าง ๆ กัน แต่ก็เป็น

ดินแดนของประเทศไทย และชาวเขาก็คือคนไทยทั้งนั้น

5. คำที่ควรพยายามสอคนแทรกให้นักเรียนรู้จัก ได้แก่

-สีต่าง ๆ สีแดง สีเขียว ฯลฯ

-สวยงาม คี เลว เพราะ

-เล็กใหญ่ อ้วน ผอม ยาว สั้น สูง ต่ำ เตี้ย ฯลฯ

-ไกล ใกล้

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนคุณภาพเกี่ยวกับหมู่บ้าน และสภาพภูมิประเทศในท้องถิ่นของนักเรียน แนะนำให้นักเรียนรู้จักสิ่งต่าง ๆ ที่มีในภาพเป็นภาษาไทย ให้นักเรียนออกเสียงตาม และบรรยายเป็นภาษาชาวเขา แล้วบรรยายเป็นประโยคภาษาไทยง่าย ๆ ให้นักเรียนพูดตาม

2. ให้นักเรียนตอบคำถามง่าย ๆ เช่น หมู่บ้านอยู่ที่ไหน มีอะไรในภาพบ้าง หมู่บ้านชาวเขาอยู่ในดินแดนของประเทศอะไร? ครูช่วยตอบเป็นภาษาไทยก่อน แล้วให้นักเรียนพูดตาม จนกว่าจะพูดตอบได้เอง

3. ให้นักเรียนคุณภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบ้านเมืองของเรา ซึ่งได้แก่ภาพดังต่อไปนี้

-ภาพหมู่บ้านชาวเขา

-ภาพป่าไม้ ภูเขา ลำธาร

-ภาพสัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า

-ภาพดอกไม้

-ภาพชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

- ภาพตลาดในเมือง
- ภาพสถานีอนามัย ภาพโรงพยาบาล
- ภาพถนนหนทาง
- ภาพการทำไร่ ทำนา ทำสวนของชาวเขา

4. ให้นักเรียนสังเกตและใช้ความคิดเกี่ยวกับภาพต่าง ๆ เหล่านี้ โดยครูถามให้นักเรียนตอบว่า นักเรียนเห็นอะไรบ้าง มีลักษณะอย่างไร ใครกำลังทำอะไร ที่ไหน นักเรียนเคยไปหรือไม่ สิ่ง que เห็นในภาพมีประโยชน์อย่างไร เราควรปฏิบัติต่อสิ่งนั้นอย่างไร

5. ให้นักเรียนรู้จักบรรยายภาพ โดยออกเสียงต่าง ๆ ที่เห็นได้ถูกต้อง ครูพูดให้นักเรียนฟังว่า นี้อะไร หรือพูดประโยคว่า ดอกไม้สีแดง ภูเขาสีเทา ท้องฟ้าสีคราม ฯลฯ ให้นักเรียนพูดตามจนกว่านักเรียนจะพูดได้ถูกต้องและจำสีต่าง ๆ ได้

6. ให้นักเรียนรู้จักเปรียบเทียบสิ่งที่เห็นในภาพ โดยครูถามเป็นภาษาชาวเขาว่า ต้นไม้ต้นใด สูง เตี้ย เล็ก ใหญ่ แล้วพูดเป็นภาษาไทยให้นักเรียนพูดตาม

7. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย แจกภาพใหญ่กลุ่มละภาพ ให้ช่วยกันดูว่ามีอะไรในภาพนั้นบ้าง มีลักษณะอย่างไร ไข่ประโยชน์อะไร อยู่ที่ไหน แล้วส่งตัวแทนออกมาบรรยายภาพนั้นเป็นภาษาไทย หรือออกมาช่วยกันบรรยายคนละหนึ่งหรือสองประโยคให้เพื่อนคนอื่นฟัง และดูว่าเพื่อนพูดถูกหรือผิดอย่างไรบ้าง

8. ถ้าเป็นภาพเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ให้นักเรียนรู้จักบรรยายว่าสถานที่นั้นเราเรียกว่าอะไร มีไว้ทำไม เราไปทำอะไรที่นั่น เราจะไปเมื่อไร และให้อ่านชื่อของสถานที่นั้นจากบัตรคำ

9. ครูและนักเรียนสนทนาถึงเรื่องชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ในเรื่องการแต่งกาย ประเพณีบางอย่างที่แตกต่างกัน ที่อยู่ และภาษาพูด แล้วให้อ่านบัตรคำชื่อชาวเขาเผ่าต่าง ๆ

10. ให้นักเรียนแต่ละคนออกมาบรรยายวาระหว่างเดินทางมาโรงเรียน "ฉันเห็นอะไรบ้าง" อาจให้เริ่มด้วยประโยคว่า "ระหว่างที่ฉันเดินทางมาโรงเรียน ฉันเห็น....." แล้วให้บรรยายถึงสิ่งนั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะพูดเป็นภาษาไทยได้ ครูอาจใช้คำถามช่วย เพื่อให้พูดได้มากขึ้น นอกจากนี้ อาจให้บรรยายถึงสิ่งที่ได้เห็นขณะนั้นหรือได้ยินเสียงขณะนั้น

11. เมื่อนักเรียนแต่ละคนเล่าจบ ครูลองถามเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เพื่อนเล่านี้

12. สนทนาเกี่ยวกับสัตว์ที่รู้จัก ว่ามีรูปร่างอย่างไร เรียกชื่อเป็นภาษาไทยว่าอะไร มีประโยชน์ต่อเราอย่างไร เราเลี้ยงไว้ทำไม สัตว์นั้นกินอะไรเป็นอาหาร มันชอบอยู่ที่ไหน ให้อ่านชื่อสัตว์เหล่านั้นได้ถูกต้อง

13. เล่นเกมเกี่ยวกับสัตว์ เช่น ทายเสียงสัตว์ หรือหาคำเสียงสัตว์ต่าง ๆ หักออกทางให้คล้ายสัตว์ชนิดนั้น หรือเล่นเกมอะไรเอ่ย ที่เกี่ยวกับสัตว์

14. ร้องเพลงเกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ และอาจทำท่าทางประกอบด้วย

15. สนทนาเกี่ยวกับพืช ให้นักเรียนบอกชื่อพืชที่รู้จัก ช่วยกันบรรยายถึงสี ความเล็กใหญ่ สูง เตี้ย และประโยชน์ หรือเล่นเกม "อะไรเอ่ย" ที่เกี่ยวกับพืช

16. ฝึกบทสนทนาโดยเฉพาะ โดยครูให้นักเรียนอ่านแผนภูมิบทสนทนาตามครู ครูอธิบายความหมายเป็นภาษาชาวเขา แล้วแบ่งเด็กออกเป็นสองกลุ่ม ให้พูดโต้ตอบกัน ต่อจากนั้นอาจให้เด็กออกมาพูดโต้ตอบหน้าชั้นทีละสองคน

17. ให้นักเรียนหัดบรรยายหรือเล่านิทานจากภาพ โดยนำภาพเกี่ยวกับนิทานเรื่องสั้นๆ มาให้เด็กดูและเล่าตามภาพนั้น ครูช่วยให้พูดเป็นประโยคภาษาไทยให้ถูกต้อง

18. ฝึกให้แสดงท่าทางประกอบนิทาน

ตัวอย่างการจกกิจกรรมใน 1 ช่วงเวลา

1. ครูให้นักเรียนบอกชื่อสัตว์ที่นักเรียนเลี้ยงไว้ที่บ้านมาคนละ 1 ชื่อ

2. ครูพูดชื่อสัตว์นั้นเป็นภาษาไทย ให้นักเรียนพูดตาม ฝึกให้ออกเสียงให้ถูกต้อง

3. ครูให้นักเรียนพูดประโยคว่า "ฉันเลี้ยง.....ไว้ที่บ้าน" และ "ที่บ้านฉันมี....."

ให้นักเรียนพูดทีละคน ครูคอยแก้ไขให้พูดให้ชัดเจน

4. ให้นักเรียนดูภาพสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ เช่น หมู วัว ควาย สุนัข เป็น ไก่ มา ให้นักเรียนออกเสียงชื่อสัตว์เหล่านั้นให้ถูกต้อง ครูตีภาพเหล่านั้นบนกระดานคำและเขียนชื่อสัตว์เหล่านั้นลงในภาพ

5. ให้นักเรียนรู้ว่าสัตว์ต่าง ๆ ในภาพนั้น มีสัตว์อะไรที่อยู่พวกเดียวกันได้ เช่น วัว ควาย อยู่พวกเดียวกัน เพราะเป็นสัตว์ใหญ่มีสี่เท้า และมีเขาเหมือนกัน สุนัขและหมูตัวเล็กกว่า และมีสี่เท้าเหมือนกัน เป็ด ไก่ เป็นสัตว์มีปีก และมี 2 ขา เหมือนกัน

6. ให้นักเรียนสังเกตและคิดหาเหตุผลเอาเองว่า ทำไมสัตว์เหล่านั้นจึงอยู่ในพวกเดียวกันได้ ให้พูดเป็นภาษาไทยง่าย ๆ ว่า "เป็ด ไก่ มีปีก 2 ปีก มีขา 2 ขา" หรือ "วัวมี เขา 2 เขา ควายมีเขา 2 เขา วัว ควาย มีขา 4 ขา" ฯลฯ
7. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงประโยชน์และคุณลักษณะของสัตว์เหล่านี้
8. ให้นักเรียนทำเสียงสัตว์เหล่านั้นตามที่เคยได้ยิน
9. ครูทบทวนชื่อสัตว์ต่าง ๆ โดยชี้รูปภาพ แล้วให้นักเรียนพูดเป็นภาษาไทย
10. ครูถามถึงลักษณะของสัตว์เหล่านั้นอีกครั้ง เช่น วัวมีอะไรที่ไม่เหมือนสุนัข เป็นต้น
11. ให้นักเรียนอ่านแผนภูมิเพลง "วัว" 2 ครั้ง อธิบายความหมายเป็นภาษาชาวบ้าน
12. ครูร้องให้ฟังและให้เด็กร้องตามจนกว่าจะร้องได้เอง

อุปกรณ์การสอน

1. ภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
  - หมู่บ้านชาวเขา
  - ป่าไม้ ภูเขา ลำธาร
  - สัตว์ต่าง ๆ (อาจใช้ดินเหนียวปั้น)
  - ต้นไม้ ดอกไม้
  - ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ
  - ตลาดและสถานีอนามัย หรือโรงพยาบาล
  - ถนนหนทาง
  - การทำไร่ ทำนา ทำสวนของชาวเขา
2. แผนที่ประเทศไทย
3. แผนภูมิเพลง
4. บัตรคำ
5. สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว

เพลงประกอบการสอน

เพลงกา

กา กา กา บินร้อง กา กา ออกไปหากิน
 เจ้าครูทั้งรังไปสิ้น (ซ้ำ) ออกไปหากินบินร้องกา กา
 เย็นย่ำค่ำแล้ว ผุ่งกาก็แนวบินมา
 กลีบรังพักกายา (ซ้ำ) เอาเยี่ยงกาหากิน
 (แสดงท่าทางประกอบการกระพือปีกบิน)

เพลงวัว

วัว วัว วัว วัวไม่กลัวไถนา
 อาหารของมันคือหญ้า ไถนามันก็ไถเก่ง
 มอ มอ มอ ร่องมอ แล้ววัวมันเกรง
 วัววัวจะหยุดเอง เพราะวัวมันเกรงคำร้อง มอ มอ

เพลงมาควบ กับ กับ

มาควบกับกับ เคี้ยวเคี้ยวดัดดาเราไป
 มาวิ่งเร็วไว เร็วทันใจควบกับกับกับ
 มาวิ่งเร็วรี่ คูชี้หายไป เร็วทันใจควบกับกับกับ

เพลงแพะ

แพะ แพะ เอย เสียงร้องแพะ แพะ
 นันตบมือแพะ แพะ เรียกแพะก็มา

เพลงควาย

ควาย ควาย ควาย นันแลเห็นควายอยู่กลางทุ่งนา
 อาหารของมันคือหญ้า (ซ้ำ) เลี้ยงไว้ไถนาปลูกข้าวให้เรากิน

เพลงฝนตกสุยสุย

ฝนตกสุยสุย เจ้าหุ่ยไปไกลกลางทุ่ง กรุง กริ่ง กรุง นันลุงเขาจูงไปเอง
 ยามนี้แหละหุ่ยเอ๋ย ที่เคยใครเขาชมว่าเก๋ เกรง เกรง เกรง เกรง เกรง
 เจ้าเองจะรู้ตัวหรือเปล่า

เพลงลูกหมา

นันลูกหมามันร้อง บอ ก บอ ก บอ ก บอ ก
 มันชอบหลอกลูกแมว เหมี้ยว เหมี้ยว เหมี้ยว เหมี้ยว
 พอมันเหลียว เบ็กร่อง กาย กาย กาย กาย
 มันนอนราบ ไก่ขัน เอ๊ก เอ๊ก เอ๊ก เอ๊ก

(วิธีเล่นประกอบเพลง แยกเด็กที่เล่นออกเป็นพวก ๆ สมมุติเป็นลูกหมา ลูกแมว เป็ด
 และไก่ ร้องเลียนเสียงสัตว์ที่สมมุติให้เด็กเป็น)

เพลงช้าง

ช้าง ช้าง ช้าง หนูจ๊กช้างหรือเปล่า
 ช้างมันตัวโตไม่เบา จมูกยาว ๆ เรียกวางวง
 มีเขี้ยวโคนงวงเรียกวางา มีหูมีตาหางยาว

(แสดงท่าทางประกอบ)

เพลงเสียงฝน

เสียงฝนหล่นจากฟากฟ้า สาคชัคมาหนาวเย็นกระไร (ซ้า)
 พวกเราอย่าออกไปไหน เปียกฝนไปจะเป็นหวัดเอ๋ย

เพลงสัตว์น้ำ

มาพวกเรามา มาเล่นน้ำเร็วไว
 ไวพวกเราไว หอย ปู กุ้ง ปลา
 เราเป็นสัตว์น้ำ อยู่ในน้ำทุกเวลา

(แสดงท่าปลาว่ายน้ำ)

เพลงขามถนน

แม่ว่าเราจะขามถนน (ซ้ำ)

หากรถยนต์มา
ให้รถไปก่อน

จงดูรถยนต์ก่อน
อย่าอวดเก่งกล้าวานจร
แน่นอนปลอดภัย

เกมประกอบการสอน

- เกมที่ 1 ทาคำตรงกันข้าม
- อุปกรณ์ -
- วิธีเล่น ครูให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม ตั้งปัญหาถามให้นักเรียนตอบดังนี้
- ลำไยมีรสหวาน แต่มะนาวมีรส.....
- ม้าวิ่งเร็ว แต่หมี.....
- ช้างตัวใหญ่ แต่มคตัว.....
- เกมที่ 2 ปกติคตอหางสัตว์
- อุปกรณ์ กระดานคำที่วาดภาพสัตว์ ผาผูกตา
- วิธีเล่น ครูวาดภาพสัตว์โดยลบหางออก แล้วให้นักเรียนเอาผ้าผูกตา ถือหรือคลิ๊ก
เดินไปเอาหางสัตว์ให้ถูก
- เกมที่ 3 เกมใครแข่งประโยชน์ยาว
- อุปกรณ์ -
- วิธีเล่น แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ยืนหันหน้าเข้าหากัน ให้แข่งกันพูดประโยค
ให้ยาวที่สุด แล้วให้คะแนนตามจำนวนคำที่พูดได้นั้น แต่มีข้อแม้ว่าต้อง
พูดให้เป็นประโยค ถ้าไม่เป็นประโยคจะไคสูญ เช่น

คนที่ 1 ฉันอยากไปเที่ยว

คนที่ 2 ตาไปนา

คนที่ 3 เมื่อคืนนี้มีหนังมาฉายที่วัดหลายเรื่อง

คนที่ 4 มะม่วงเมื่อสุกหวานน่ากิน

คนที่ 1 ฉันเห็นนกบิน

คนที่ 2 เมื่อบานนี้ฉันเห็นควายขวิดกัน

คนที่ 3 เธอจะทำอะไร

คนที่ 4 ไก่ขันตอนใกล้แจ้ง

ให้นักเรียนผลิตกันพูดทีละคน สลับกันทีละกลุ่ม ครูบันทึกประโยคที่นักเรียนพูดไว้ แล้วนับจำนวนคำที่แต่ละกลุ่มพูดได้ นำมาเทียบกัน กลุ่มใดได้มากกลุ่มนั้นชนะ

เกมที่ 4 แสดงท่าทางประกอบนิทาน

อุปกรณ์ ภาพประกอบนิทาน ไม่มีก็ได้

วิธีเล่น ครูเล่านิทานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง "ชายคนหนึ่งอาศัยอยู่ชายป่า (นักเรียนทำเสียงสัตว์เบา ๆ) เขาค้นแต่เขาคู (นักเรียนทำท่าบิดตัว คืบนอน ล้างหน้า) เตรียมตัวจะเข้าป่า (ทำท่ากางตัว) เดินลงบันไดบ้าน (ก้าวลง) เดินไป ต้นไม้ลม ทองป็นข้าม เจอลำธาร เดินท่องน้ำ (นักเรียนทำท่าประกอบเป็นข้าม เดิน เดินลุยน้ำ พร้อมกับทำเสียง) เข้าป่าไปหาผลไม้ ยังเข้าอยู่ (บ่งหน้าไปทางตะวัน) ได้ยินเสียงไก่ขัน (นักเรียนขันเสียงไก่) เขาหาผลไม้ (ทำท่าเป็นต้นไม้) เจอมคแดงไล่กัด (ทำท่าบด) ไค้ลมไม้มา (ทำท่าหัวของ) "ครูทำท่าประกอบไปด้วยขณะเล่า สังเกตดูว่าใครทำท่าประกอบได้มากน้อยเพียงไร เพื่อทดสอบความเข้าใจเรื่องที่ไค้ฟัง และความกล้าในการแสดงออก

บทฝึกพูด

แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครู

1. คำมูล เมื่อวานตอนเย็นครูไปที่บ้านฉัน

ทงคิ ครูไปบ้านเธอทำไม

คำมูล ครูไปคุยกับพ่อฉัน เรื่องการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ทงคิ ฉันอยากไห้ครูไปเที่ยวบ้านฉันบ้าง

คำมูล วันต่อไปครูคงจะไปเยี่ยมบ้านเธอบ้าง

ฝึกพูดและปลูกฝังความรับผิดชอบในครอบครัวและต่อโรงเรียน และให้

แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

2. จะบู เธอมาโรงเรียนสายอย่างนี้ทุกวันหรือ

จะพะ เปล่าหรอก วันนี้ฉันต้องทำงานบ้านแทนแม่

จะบู แม่เธอเป็นอะไรไปละ

จะพะ แม่ฉันไม่สบาย ลูกไปซื้อ

- จะบุ แม่ เชอกินยาหรือเปล่า
 จะพะ พี่บ้านไม่มียา เลิกเรียนฉันจะตามหมอบอกคุณแม่
3. สำใจ สวัสดี อะเล วันนี้ครู...บอกให้เราไปโรงเรียนแต่เช้า
 อะเล สวัสดีครับ สำใจ ผมเตรียมจอบไปช่วย ครูบอกว่าจะใช้ถางหญ้า
 สำใจ จอบของผม ผมมอบเอาไปไว้ ผมจะไถมีคหันหญ้าแทน
 อะเล ถ้าอย่างนั้น เรายืมไปกันเถอะ เคียวเพื่อนจะคอยนาน
4. ทูพอ สวัสดี สาเล นั้นจะไปไหนล่ะ
 สาเล สวัสดีทูพอ เราจะเอาเตงคองสองถุงไปให้ลุงที่ในเวียง
 ทูพอ เราก็นำแกงเผ็ดไปให้ป่าที่ในป่า
 สาเล ถ้าเราไม่ไปเวียง จะเข้าไปเอาคองคิงมาอังไฟเอาไว้มุงหลังคา
 ทูพอ เธอไปที่หลังก็ได้ เราไปนะ
5. ปลุกฝังให้สำนึกในหน้าที่พลเมืองดี
 อะชะ คินแดนของเราอยู่บนภูเขาทางไกลผู้คน
 ยะเปา แรกนั้นอายุและสบายคินะครับ แม่จะทางไกลเราก็นอนอย่างสุขสำราญ
 อะชะ พ่อแม่เตือนให้ฉันและพี่ไปทำไร่แต่เช้า
 ยะเปา ท่านคงต้องการให้เราเป็นคนดีและขยันขันแข็ง
 อะชะ ท่านยังสอนว่า ถ้าขยันและสนใจทำอะไรจะมีอาหารก็ดีกิน
 ยะเปา พ่อแม่ฉันก็เหมือนกัน ท่านยังสอนให้ฉันทำบุญและเจือจุนคนจนด้วย
 อะชะ เราจึงควรเชื่อฟังพ่อแม่ไม่ค้อคิ่ง จริงไหม
 ยะเปา จริงขนิะ
6. ปลุกฝังให้รักและภูมิใจในความเป็นคนไทย อยู่ในประเทศไทย
 เปา ครูเคยสอนเราว่าหมู่บ้านที่เราอาศัยอยู่นี้อยู่บนผืนแผ่นดินไทย
 เลาสู้ พ่อแม่ของฉันเล่าว่า ท่านอาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยมานานแล้ว
 เปา เราจึงเป็นคนไทยใช่ไหมครับ
 เลาสู้ ใช่ครับ เรามีธงไตรรงค์เป็นเครื่องหมายประจำชาติ
 เปา บ้านเมืองของเรา มีความอุดมสมบูรณ์คินะครับ

เลาสู คว้าถาคคนไทยทุกคนซันซันแข็งในการพำมาหากิน ไม่นิ่งเฉย
 คุกาย จะมีความสุขกายสบายใจโดยทั่วกัน

7. ปีกสนทนาให้เข้าใจถึงสภาพที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

สาเล . เมื่อเร็ว ๆ นี้ ฉันได้ไปเที่ยวข้างกลางมา

ทูปอ . เล่าให้ฉันฟังบ้างซี

สาเล . ฉันเห็นแม่น้ำสายยาว ๆ มีเรือแจว เรือโยง เล่นสวนกันไปมา

ทูปอ . ถ้าฉันได้ไปเห็นแม่น้ำ เรือ แพ นานบ้าง จะมากุยให้อื้อฉาวเลย

สาเล . ฉันคั่นเตนจิงเลย เพราะไม่เคยเห็นมาก่อน

8. บทฝึกสนทนาให้แนวคิดในการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

เลาเซ็ง . จะสอ บ้านเซอทำไร่อะไร

จะสอ . บ้านฉันทำไร่ละหุง แต่ไปไคทำไร่เลื่อนลอย

เลาเซ็ง . การทำไร่เลื่อนลอยเป็นอย่างไร

จะสอ . ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน เพียงแต่เคยไคยีนพอดฉันพูด

เลาเซ็ง . ถ้าอย่างนั้นเราไปถามครูกันดีกว่า นั้นไคครูเดินมาพอดี

ครู . พวกเซอกำลังคุยอะไรกัน

จะสอ . พวกผมกำลังคุยกันเรื่องทำไร่ครับ

เลาเซ็ง . คุณครูครับการทำไร่เลื่อนลอยเป็นอย่างไรครับ

ครู . การทำไร่เลื่อนลอยคือการทำไร่ย้ายที่บ่อย ๆ และต้องไคนคั่นไม้

และเผาป่าหลายแห่ง เมื่อป่าถูกทำลายมากเข้าก็ทำให้ฝนไคตกตามฤดูกาล แต่เมื่อฝนตกจะ

เกิดน้ำหลากอย่างรวดเร็ว ทำความเสียหายแก่ตนเอง และส่วนรวม เราจึงไม่ควรทำไร่

เลื่อนลอย

การประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้ฟัง เพื่อวัดว่าฟังไครู้เรื่องหรือไม่

2. ให้ออกความหมายของศัพท์ไคยีนไปที่รูปภาพหรือของจริง เมื่อครูพูดคำนั้น

3. ครูชี้ภาพหรือของจริงแล้วให้นักเรียนพูดคำศัพท์ให้ถูกต้อง
4. ฟังจากการที่นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ออกเสียงใดถูกต้องหรือไม่
5. ให้นักเรียนฟังเสียงของคำที่ใกล้เคียงกัน แล้วให้บอกวาท่างกันหรือเหมือนกัน
6. สังเกตจากความสามารถในการเล่าเรื่องของนักเรียน นักเรียนสามารถใช้ถ้อยคำใดถูกต้อง ออกเสียงชัดเจน และเล่าได้มากน้อยเพียงใด
7. ครูว่านักเรียนมีความสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และที่เห็นในภาพได้กี่เพียงไร บอกได้ว่ามีอะไร มีใคร กำลังทำอะไร และเป็นอย่างไร ใกล้เคียงมากน้อยเท่าใด
8. ครูว่านักเรียนสามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้มากน้อยเพียงใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 3

ชีวิตที่มีความสุข

ความนำ

หน่วยเสนอแนะการสอนเรื่อง "ชีวิตที่มีความสุข" มุ่งให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง พูดและสนทนาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน อวัยวะภายในร่างกายและหน้าที่ เครื่องใช้ส่วนตัว เครื่องใช้ภายในบ้าน และรวมการฝึกบทสนทนาโดยยึดตัวสะกดในแมกก กค กบ เป็นหลักด้วย ครูควรแบ่งสอนไปเป็นเรื่อง ๆ และเลือกใช้บทฝึกพูด หรือให้ร้องเพลง เล่นเกมประกอบการเรียนที่เหมาะสม

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟัง พูด และสนทนา เรื่องราวเกี่ยวกับ ชีวิตประจำวันได้
2. ให้อ่านคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะของร่างกาย รู้จักหน้าที่ของอวัยวะนั้น สามารถบอกได้ถูกต้องและฟังเข้าใจ
3. ให้อ่านคำศัพท์ที่เกี่ยวกับเครื่องใช้ส่วนตัวและเครื่องใช้ภายในบ้าน ฟังได้เข้าใจ และบอกได้ถูกต้อง โดยพูดออกเสียงชัดเจน
4. ฝึกให้ออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในแมกก กค กบ ได้อย่างถูกต้องชัดเจน
5. ให้นักเรียนคิดถึงชีวิตครอบครัวที่มีความสุข ว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเท่าที่ควร
6. ปลูกฝังความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว ให้นักเรียนบอกได้ว่าควรมีความรับผิดชอบต่อครอบครัวอย่างไรบ้าง
7. ปลูกฝังเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
8. ให้นักเรียนฟังและพูดเข้าใจความหมายของคำศัพท์ พูดประโยคได้มากขึ้น

ประสบการณ์

1. ชีวิตประจำวัน ในครอบครัวมี พ่อ แม่ ลูก พี่ น้อง ทุกคนตื่นแต่เช้ามีนักเรียนช่วยพ่อแม่ทำงาน เช่น ตักน้ำ ชักผ้า ซนพื้น เย็บเสื้อผ้า
2. อวัยวะในร่างกาย ร่างกายเรามีอวัยวะหลายอย่าง แต่ละอย่างมีหน้าที่ต่างกัน เช่น มือมีสองข้าง ชาย-ขวา เรามีมือใช้จับถือ มีขาไว้สำหรับเดิน มีตาไว้ดู มีหูไว้ฟัง มีจมูกไว้หายใจ ฯลฯ
3. เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนมีหลายอย่าง เช่น เสื้อ กางเกง กระโปรง ยามหมวก รองเท้า กำไลมือ ห่วงคอ หวี สบขัด กลองยาสูบ
4. เครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้าน โต๊ะ เก้าอี้ ฝอย ตะไบ จอบ ขวาน กรรไกร ครก คาชั่ง ถาดตม่น้ำ หม้อ เตา พัด ไมกวด ฯลฯ
5. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับตัวละครในแมกก เรื่อง "บ้านนอกโซลกพริก"
บ้านนอกโซลกพริกไปก ๆ ครกแตก บ้านนอกเสียใจที่ครกแตก และพริกไม่แหลก แกลือกครกไม้สักออกมาโซลกใหม่ ครกก็ไม้แตก แกล็กใจลุกไปเรียกเด็กให้แบกหยาออกมาลอกเปลือกออก เด็กไม่สนุกทำหาฮึดฮัดไม่พอใจ
6. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับตัวละครในแมกก เรื่อง "ตาหยดไปหาเห็ด"
ตาหยดไปหาเห็ด ถูกหมากัดย้าขาด แกลโกรธหมากระโดดเตะ หมาหยุดกัดหนีไป แกลค้คเลือกที่แผล และมีค้คเหน็บแผลไว้
7. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับตัวละครในแมกก เรื่อง "นกพิราบ"
นกพิราบเจ็บไซ้ไปหานกกระจิบ นกกระจิบให้นกพิราบสูบยา ยาทำให้นกพิราบแสบตา น้ำตาไหล นกกระจิบให้นกพิราบจับปู ปูจะหนีขานกพิราบ นกพิราบหนีไปหลบที่หีบเก็บรูปภาพ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ให้นักเรียนตอบคำถามของครูว่าในวันหนึ่งทำอะไรบ้าง ครูทบทวนคำตอบของนักเรียนแต่ละคน พูดเป็นภาษาไทยให้ชัดเจน

แล้วให้นักเรียนพูดตาม 2 - 3 ครั้ง เสร็จแล้วครูให้นักเรียนเล่าให้ฟังเป็นประโยคภาษาไทยง่าย ๆ ตามที่โคตมคำถามครูไปแล้วนั้น

2. ทหาบทสนทนาที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันมาประกอบการสอน โดยให้เด็กอ่านแผนภูมิบทสนทนานั้นตามครู ครูอธิบายความหมายของบทสนทนา แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ให้อ่านตามครู โดยผลัดกันเป็นผู้ถามและผู้ตอบสลับกัน เมื่อแน่ใจว่านักเรียนพอจะจำบทสนทนาได้แล้ว ให้ฝึกสนทนา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โคตมกันหรืออาจแบ่งกลุ่ม ชายหญิงโคตมกันก็ได้ ต่อจากนั้นจึงให้นักเรียนจับคู่ออกมาพูดหน้าชั้น

3. ไหวร้องเพลงหรือเล่นเกมประกอบ

4. ให้นักเรียนออกมายืนหน้าชั้น ครูชี้ไปที่อวัยวะต่าง ๆ แล้วพูดเป็นภาษาไทยให้นักเรียนพูดตาม

5. ครูชี้ไปที่อวัยวะต่าง ๆ ให้นักเรียนเรียกชื่ออวัยวะนั้น ๆ ให้ถูกต้อง

6. สนทนากับนักเรียนถึงหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ให้นักเรียนฝึกพูดประโยคเหล่านี้คือ "เรามีตาไว้ดู" "เรามีหูไว้ฟัง" ฯลฯ

7. ครูถามเกี่ยวกับหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ว่ามีไว้ทำอะไร ให้นักเรียนตอบทีละคน

8. ครูให้รูปภาพหรือของจริงเกี่ยวกับเครื่องใช้ส่วนตัว หรือเครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้าน ให้นักเรียนเรียกชื่อให้ถูกต้องเป็นภาษาไทย โดยครูพูดให้ฟังก่อนนักเรียนพูดตาม เมื่อครูชี้ไปที่สิ่งนั้น ให้นักเรียนเรียกชื่อและออกเสียงให้ชัดเจน ถ้านักเรียนคนใดยังพูดไม่ถูกให้พูดซ้ำใหม่

9. ครูอาจทายปัญหา "อะไรเอ๋ย" ให้นักเรียนทายปัญหานั้น ถ้านักเรียนตอบไม่ได้ครูช่วยแนะให้

10. เล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง 2 ครั้ง แล้วถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เล่านั้น เพื่อควานนักเรียนมีความเข้าใจเพียงใด

11. ฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่มีตัวสะกดในแมกก กค กบ โดยออกเสียงคำคู่ที่คล้ายคลึงกัน เช่น

ลอก ลอด หรือ ลอก ลอบ

การ กาด หรือ การ กาน

ตัด คัด หรือ ตัก คับ

ครูเขียนคำคู่เปรียบเทียบเหล่านี้ลงบนกระดานคำ อธิบายความหมายของคำแต่ละคำ ว่าหมายถึงอะไรในภาษาชาวบ้าน ผูกให้ออกเสียงตามครู และฝึกให้ฟังเสียงทีละคู่ให้นักเรียนบอกว่าเป็นเหมือนกันหรือต่างกัน หรือบอกว่ายู่ในแถวที่หนึ่งหรือแถวที่สอง

12. เลือกบทฝึกพูดที่เหมาะสม ผูกให้พูดพร้อมกันทั้งชั้น โดยอ่านตามแผนภูมิก่อน ต่อมาจึงแบ่งเป็น 2 กลุ่ม พูดโต้ตอบกัน และให้นักเรียนจับคู่ออกมาพูดหน้าชั้น

13. ให้ร้องเพลงหรือเล่นเกมประกอบตามที่เห็นสมควร

14. ให้เด็กแสดงละครตามนิทานสั้น ๆ ที่เล่าให้นักเรียนฟัง

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ชั่วโมง

1. ครูทายปัญหา "อะไรเอ๋ย เราเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน มันเห่าโห้ง ๆ"ให้นักเรียน

ตอบ

2. ครูถามนักเรียนว่าเราเลี้ยงหมาไว้ทำไม (เฝ้าบ้าน)

3. ครูให้นักเรียนตั้งใจฟังครูเล่าเรื่องให้ดี ครูเล่านิทานเรื่อง "ตาหยดไปหาเห็บ" ซ้ำ ๆ โดยให้นักเรียนดูรูปภาพประกอบ 2 ครั้ง และเมื่อเล่าถึงคำว่า "หยด, เห็บ, กัด, ฆาก, โกรธ, กระโดด, หยด, คัด, เลือก, มัด" ให้คิดบัตรคำเหล่านี้ลงบนกระดานคำ

4. ครูเล่าเรื่องไปที่ละประโยค ให้นักเรียนดูภาพประกอบและพูดตามครูไปจนจบเรื่อง

5. ครูถามคำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการฟัง ให้นักเรียนตอบทีละคน

- ตาหยดไปทำอะไร (หาเห็บ)

- ใครไปหาเห็บ (ตาหยด)

- หมากัดใคร (ตาหยด)

- หมากัดอะไรฆาก (เฝ้า)

- ตาหยดรู้สึกอย่างไร (โกรธ)

- แกทำอะไร (กระโดดเตะ)
- หมาทำอะไร (หยุดกัด, หนีไป)
- แกทำอะไรต่อไป (คัดเลือดและมัดเนื้อแผล)

6. ให้นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ที่เขียนไว้บนกระดาน ให้ออกเสียงให้ถูกต้อง และให้นักเรียนบอกความหมายของคำเหล่านั้นเป็นภาษาชาวบ้าน เพื่อทดสอบว่าเข้าใจความหมายหรือไม่

7. ครูออกเสียงคำคู่ ให้นักเรียนฟังว่าเหมือนกันหรือต่างกัน ดังนี้

ครู	นักเรียน
หยด หยด	ต่างกัน
หยก หยก	เหมือนกัน
เห็ด เห็ด	เหมือนกัน
เลือด เลือด	ต่างกัน
เลือด เลือด	เหมือนกัน

ให้ตอบทั้งชั้น แล้วให้ตอบทีละคนสลับกันไป และให้ออกเสียงคำที่สะกดในแมกทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

8. ให้นักเรียนอ่านแผนภูมิเพลง "ฉันเรียกลูกหมา" แล้วสอนให้ร้องเพลงนี้

อุปกรณ์การสอน

1. รูปภาพเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
2. รูปภาพประกอบนิทาน
3. รูปภาพเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้าน
4. ของจริง เกี่ยวกับอวัยวะในร่างกาย และเครื่องมือเครื่องใช้ภายในบ้าน
5. แผนภูมิเพลง
6. บัตรคำหรือแถบประโยคที่ต้องการฝึกให้ออกเสียงโดยเฉพาะ

เพลงประกอบการสอน

เพลงฉันเรียกลูกหมา

ฉันเรียกลูกหมา ใ้หมันมาหา ฉันเรียกคิ่ง ๆ มันไม่ยอมอยู่นิ่ง
แล้วมันก็วิ่งเข้ามาเร็วไว มันทำทางกระดุกกระคัก ทำคาคาทรุกทรักชอบอกชอบใจ
ฉันให้มันเฝ้าบ้านไค พอมันเห็นใครมันก็เห่าบอก ๆ

เพลงงานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด	แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย
มัวแต่คอยเฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เก็งโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง	จำไว้ทุกคนต้องทำงาน เราต้องช่วยกัน
ชายกัน ชายกัน ช่วยกัน	

เพลงออกกำลัง

ออกกำลังด้วยการร้องรำทำเพลง	ให้คลื่นแรงเสียงเพลงบรรเลงกลมใจ
รำร้องกันไปไม่มีหันมองภัย	ทุกคนพอใจด้วยการร้องรำทำเพลง

เพลงแปร่งพัน

คืนเขาล่างหนาแปร่งพัน	แปร่งทุกวันพันจะสวยดี
แปร่งขึ้นแปร่งลงเขาศี	วันละสองที่แปร่งพัน แปร่งพัน

เพลงล้างมือ

มือฉันนั้นสวยจริงจริง	ถ้าเปื้อนไม่นิ่งรีบล้างเร็วไว
กลับจากห้องน้ำและก่อนกินไป	ล้างมือเสียให้สะอาดเอ๋ย

เพลงนก

นกเอ๋ย นกนอย ๆ	เจ้าบินลอยตามสายลม ปีกหางกางสวยสม
บินตามลมระเริงใจ	

เพลงเพื่อนเอ๋ย

เพื่อนเอ๋ยจะบอกให้	เพื่อนทำไมมานิ่งคนเดียว
ผู้ใดเขาไม่แลเหลียว	นั่งคนเดียวหรือจะเพลินใจ
มาเถิดเพื่อนจา มาเถิดเพื่อนจา	มาเล่นซอหน้ากันเร็ว ๆ ไว ๆ

เกมประกอบการสอน

- เกมที่ 1 เกมทายสิ่งของ
- อุปกรณ์ ของและเครื่องใช้ที่มีอยู่ใกล้ตัวเด็ก
- วิธีเล่น
- วิธีที่ 1 นำสิ่งของต่าง ๆ 3 - 5 สิ่ง มาวางบนโต๊ะครู หยิบให้บอกชื่อทีละชิ้น แล้วให้นักเรียนมาหยิบดูชิ้น แล้วบอกชื่อจนครบทีละคน
- วิธีที่ 2 เอาผ้าผูกตาบังเรียนที่จะเรียกสิ่งของ ครูหรือนักเรียนคนหนึ่ง สิ่งของใหญ่ที่ผูกตา ครูพูดก็จะพูดพร้อมกับบอกชื่อสิ่งของนั้น ๆ
- วิธีที่ 3 คล้ายวิธีที่ 1 ให้นักเรียนที่จะบอกชื่อหันหลังให้สิ่งของครูหยิบออก 1 ชิ้น ให้บอกชื่อของที่หายไป หรืออาจเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มเข้าให้บอกสิ่งที่เพิ่ม
- วิธีที่ 4 ครูหรือนักเรียนครูของบอกชื่อ ให้บอกว่าใช่หรือไม่ใช่
- วิธีที่ 5 ครูชูสิ่งของให้นักเรียนบอกชื่อพร้อมกับบอกว่าใช่ทำอะไร
- วิธีที่ 6 ครูชูสิ่งของพร้อมกับบอกชื่อ ให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งบอกใช่หรือไม่ใช่ พร้อมกับบอกประโยชน์ที่ใช่หรือลักษณะสิ่งของนั้น ๆ

เกมที่ 2 เกมฝึกประสาทแข่งขัน

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น

ครูออกคำสั่งให้นักเรียนทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้อง โดยครูทำไปควยแต่ก็จะทำตรงข้าม เพื่อหลอกกลอนักเรียนทำผิดคำสั่ง เช่น ครูบอกให้นักเรียน "ยืนขึ้น" นักเรียน "ยืนขึ้น" ครูพูดซ้ำให้นักเรียน "ยืนขึ้น" แต่ตัวครู "นั่งลง" นักเรียนจะเผลอนั่งลงควย คำสั่งที่ครูสั่งอาจเป็น: "จับผม" "ยกมือซ้าย" "เทาเอว"

บทฝึกพูด

1. ให้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว
 มุติ ที่บ้านเธออยู่กันกี่คน

วังกา ที่บ้านฉันอยู่กับสามคน มีพ่อ แม่ และตัวฉัน

มูติ พี่สาว เธอไปไหนเสียละ

วังกา เขาแต่งงานแล้ว ไปอยู่กับสามีของเขา

มูติ เธอก็ต้องช่วยพ่อแม่ทำงานคนเดียวอะซี

วังกา ใช่ แต่ฉันก็เต็มใจ และมีความสุขดี

2. ให้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและฝึกพูดคำที่สะกดด้วยแม่ "กค"

อะสะพา ฝนตกทั้งวันอย่างนี้ ตากผ้าไว้มองไม่แห้ง

อะซีมะ ใครจะมาซักขวนให้ฉันไปไหนคงไม่ตกลง เพราะฝนตกเดินไม่สะดวก และกลัวเปียก

อะสะพา ฝนตกทั่วหากมักชุกชุม มันเกาะไม่เลือกหน้า

อะซีมะ หลังฝนตกฉันจะต้องออกไปไหนซักและพักผ่อน

อะสะพา วันหนึ่ง ๆ เธอช่วยพ่อแม่ทำงานอะไรบ้าง

อะซีมะ ฉันและพี่สาวช่วยกันทำงาน ซักผ้า ตักน้ำ และเพาะถั่วงอก

อะสะพา แล้วพ่อแม่ของเธอทำอะไรละ

อะซีมะ แม่ตื่นแต่เช้าตักน้ำจากบ่อมาใส่ตุ่ม พอผ้าพื้นไว้ออกไฟ

อะสะพา ทุกคนช่วยกันทำงานและรักกันดีเหลือเกินนะ

3. ให้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและฝึกพูดคำที่สะกดด้วยแม่ "กค"

คำมูล เธอตื่นแต่เช้ามืด เขียวหรือ

คำปอ ฉันตื่นแต่เช้ามืด ลูกฉันไม่อีกอด เพราะอากาศดี

คำมูล แลวันนั้นเธอจะไปไหนละ เสียคทองเมื่อคืนยังไม่หายขาด

คำปอ ฉันต้องช่วยพ่อแม่รดน้ำผักกาดและชุกกินไม่มีคขาด

คำมูล เธอทำงานทั้งวันไม่หยุดพักและอีกอีกบ้างเลยหรือ

คำปอ หยุด แต่เราต้องอดทนเพราะเป็นโอกาสที่เราจะได้เงินเพื่อชีวิต

จะมีความสุข

4. ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อครูและคุณธรรม เรื่องความกตัญญู และเพื่อฝึกทักษะคำที่ สะกดควยแม่ "กบ"

ลูกแอส แมวาคูจะเป็นคนเฉียบขาด แต่ทานก็เป็นคนโอบอ้อมอารี

สาวพ ทานชอบสอนให้เราเป็นคนเรียบร้อย

ลูกแอส ฉันทึ่งเคารพนับถือและนอบน้อมทาทานมาก

สาวพ ทานยังเคยสอนว่าคนก็ทองไม่ทำบาป และรู้จักตอบแทนบุญคุณคน

ลูกแอส เราควรยึดถือคำสั่งสอนของท่านไว้เป็นแบบอย่าง

การประเมินผล

1. กูวานักเรียนพูดตามครูได้ถูกต้องหรือไม่
2. เมื่อครูชี้ท้าวัวะ เครื่องใช้ส่วนตัว หรือของใช้ภายในบ้าน นักเรียนพูดตามได้ถูกต้องหรือไม่
3. กูวานักเรียนออกเสียงคำที่สะกดในแมกก และกบ ชัดเจนถูกต้องหรือไม่
4. ให้นักเรียนฟังความแตกต่างของเสียงของคำคู่ ที่มีความคล้ายคลึงกัน นักเรียนสามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างกันได้ถูกต้องเพียงใด
5. กูจากความสามารถออกเสียงคำคู่ที่ไฮทศสอบถูกต้องเพียงใด
6. นักเรียนสามารถสนทนาโต้ถามในบทฝึกพูดได้กี่เพียงใด
7. นักเรียนสามารถใช้ประโยคภาษาไทยบอกเล่าเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ หรือในการถามตอบได้กี่เพียงใด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 4

บุคคลที่ร้ายกของ

ความนำ

หน่วยเสนอแนะการสอนเรื่อง "บุคคลที่ร้ายกของ" มุ่งให้ใช้เป็นแนวในการสอนให้นักเรียนทราบถึงพระราชกรณียกิจอันนำความร่มเย็นมาสู่ประชาชนทั่วไปของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ ซึ่งชาวเขาเรียกว่า เจาพอหลวงและเจาแม่หลวง กับทั้งได้รวมการฝึกทักษะการฟังและการพูดคำที่สะกดควมมาตราแมก กน และกมไว้ด้วย ในหน่วยการสอนนี้ส่วนใหญ่จึงเป็นการฝึกทักษะการพูดจากบทสนทนาและการบรรยายภาพที่เห็น

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการพูดภาษาไทย
2. เพื่อให้รำลึกถึงพระมหากษัตริย์ของเจาพอหลวงและเจาแม่หลวง และเกิดความจงรักภักดีต่อทั้งสองพระองค์
3. เพื่อให้เกิดแนวคิดที่ว่าเจาพอหลวงและเจาแม่หลวง เป็นบุคคลที่ควรยกย่องบูชาและเป็นที่ยกย่องสรรเสริญของพสกนิกรทั่วไป
4. เพื่อให้ทราบถึงพระราชกรณียกิจอันนำความร่มเย็นมาสู่ประชาชนทั่วไป และให้นักเรียนสามารถตอบเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้บางตามสมควร
5. เพื่อให้รู้จักการใช้คำราชาศัพท์ที่จำเป็นบางคำ เช่น เอยพระนามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระเจ้าลูกเธอและพระเจ้าลูกยาเธอไคถูกทอง ตลอดจนรู้จักพูดคำกริยาบางคำ เช่น กิน เป็น เสวย, เกิน เป็นพระราชดำเนิน, ฯลฯ เป็นต้น
6. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดควมมาตราแมก กน และกม

7. ให้รู้จักบรรยายภาพที่เห็นว่าใครกำลังทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร และมีอะไรบ้าง

8. ปลูกฝังคุณธรรม ได้แก่ ความเมตตา กรุณา และความเห็นอกเห็นใจกัน

9. โห้แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพของประชาชนทางภาคเหนือ บอกและพูดเป็นภาษาไทยได้ว่า ประชาชนทางภาคเหนือประกอบอาชีพอะไรบ้าง

ประสบการณ์

1. พระราชกรณียกิจของเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงตามบทสนทนาข้างต่อไปนี้

ก.

สาวพ อ ฉันได้ข่าวว่าเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงจะเสด็จมาเยี่ยมหมู่บ้านของเราเร็ว ๆ นี้

ทพ อ ดิฉันจะได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด

สาวพ อ พระองค์จะพระราชทานสิ่งของทั้งพันธุ์สัตว์และเมล็ดพันธุ์พืชด้วย

ทพ อ พระองค์ทรงเมตตา กรุณา รักและห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรโดยทั่วหน้า

สาวพ อ พระองค์จะเสด็จไปทุกหนทุกแห่งแม่จะลำบากพระวรกาย เพื่อเยี่ยมเยียนทหาร ตำรวจ และประชาชน

ทพ อ เราทุกคนต่างซาบซึ้งและปลื้มปิติในพระมหากรุณาธิคุณของทั้งสองพระองค์เป็นล้นพ้น

สาวพ อ พวกเราเคารพ รัก และเทิดทูนบูชาเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงของเราด้วยความจงรักภักดียิ่งชีวิต

ข.

อาเบ แม่หมู่บ้านของเรายังไม่เจริญ แต่ก็มีถนนหนทางติดต่อกับตลาดได้

อะซอ แດหนาแลงมีฝึนตลบลลลลลทาง

อาเบ ฉันได้ข่าวว่าทางราชการจะขยายถนนเพื่อรับเสด็จเจ้าพ่อหลวง

อะซอ เจ้าพ่อหลวงจะเสด็จไปไหนละ
 อาเบ๋ พระองค์จะเสด็จไปเยี่ยมชาวเขาเผ่า....และจะเสวยพระ
 ภัตตาหารที่สนามโรงเรียนซึ่งทางราชการจัดถวายเป็นที่
 รับเสด็จ

อะซอ ฉันจะไปเฝ้ารับเสด็จ เธอจะไปด้วยไหม

อาเบ๋ ไปสิ ฉันคอยโอกาสอย่างนี้มานานแล้ว

2. บทฝึกพูดเกี่ยวกับคำที่สะกดด้วยแมก กน และกม ดังต่อไปนี้

ก.

คงคี่ เน่งเป็นคนแข็งแรงแต่หาทางเก่งกาจ

พะทึหู แต่เขาก็เป็นความรูปร่างที่เก่งที่หนึ่ง

คงคี่ ความรูปร่างเป็นอย่างไร ฉันไม่เข้าใจ

พะทึหู ความรูปร่างคือคนเลี้ยงช้าง

ข.

เกาเอี้ยน วันนีที่บ้านฉันมีงานรื่นเริง ใครจะไปบ้าง

ปาน บ้านคุณมีงานอะไร

เกาเอี้ยน เรามีการเล่นงานขึ้นปีใหม่ คุณจะไปไหม

ปาน คีจริง ฉันมีเพื่อนอยู่ที่นั่นสองคน เขาค้าสินค้าพื้นเมือง เช่น

ผ้า เสื้อ หม้อดิน ขอนดินเผา แกนจันทน์ ผลกระวาน ฯลฯ

เกาเอี้ยน คุณจะไมชวนใครไปเป็นเพื่อนอีกหรือ

ปาน ไม่ละ คนอื่น ๆ เขาไปกันแล้ว

ค.

พะทึหู ผมไปเยี่ยมทูปอมา คุณเขาขอมลงกว่าเดิม

สำพอ เขาเป็นอะไรไปละ

พะทึหู ทูปอเป็นคางทูม ตามวม เวลาอ่านหนังสือก็กำกวม แต่ยังเขียน

เดิมคำได้

สาวพอ เขาคงมองเห็นเพียงวอมแวม
 พะคิทุ ทูพอชวานดมชิมไซ เค็มและแกงขม ดมลองชิมดูจึงรู้ว่าดี
 สาวพอ ดมจะรวมเงินเพื่อชื้อยาและผ่านววมไปเยี่ยมทูพอ
 ง.
 เล่าชาน เมื่อฉันไปเยี่ยมลุงที่เมืองน่าน มีคนมาหอมล้อมกันเต็ม
 เล่าสู ทำไมเขาจึงมาหอมล้อมเธอละ
 เล่าชาน เขาชมว่าฉันจุ่มจุ่ม ฉันเลยยิ้มจนแก้มป่อง
 เล่าสู ลุงเธอใจดีไหม
 เล่าชาน ลุงเป็นคนใจดี พุดจาเสียงทุ้มนุ่มนวล และถอมคน ลุงยังชวนฉัน
 ให้ไปเยี่ยมอีก

กิจกรรมรณนอเนะ

- ให้นักเรียนดูพระบรมฉายาลักษณ์ของเจ้าพ้อหลวง เจ้าแม่หลวง และเจ้าฟ้าทั้งสามพระองค์ และสนทนาเกี่ยวกับภาพนี้ โดยครูเล่าให้นักเรียนฟังว่า บุคคลในภาพคือใคร สำคัญอย่างไร แล้วถามทบทวนให้นักเรียนตอบให้ถูก
- ให้นักเรียนดูภาพพระราชกรณียกิจ แล้วช่วยกันเล่าตามภาพที่เห็นว่าใครกำลังทำอะไร ที่ไหน ครูช่วยให้นักเรียนพูดเป็นประโยคภาษาไทยให้ถูกต้อง
- ครูเปลี่ยนประโยคที่นักเรียนพูดเป็นบางคำ โดยใช้ราชาศัพท์แทน เช่น ไป เป็นเสด็จ กิน เป็นเสวย ฯลฯ อธิบายให้นักเรียนฟังว่าคำเหล่านั้นเรียกว่า "ราชาศัพท์" ใช้สำหรับพูดกับเจ้าพ้อหลวงและเจ้าแม่หลวงโดยเฉพาะ
- ให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความรู้สึกที่มีต่อเจ้าพ้อหลวง
- ครูคิดแผนภูมิบทฝึกพูด อ่านให้นักเรียนฟัง นักเรียนอ่านตาม
- อธิบายคำยาก "ราชาศัพท์" และให้นักเรียนฝึกออกเสียง
- ให้นักเรียนฝึกสนทนาเป็นกลุ่มและเป็นคู่
- สอนให้ร้องเพลง "สรรเสริญพระบารมี" หรือเพลง "ไตรรงค์ของไทย"

9. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเหตุการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ในบทสนทนาที่จะสอน
10. ยกคำศัพท์ใหม่ ๆ ออกมาสอนให้เข้าใจความหมาย และฝึกให้ออกเสียง

ให้ถูกต้อง

11. ให้อ่านแผนภูมิบทฝึกพูด อธิบายความหมายและให้รูปภาพประกอบ (ถ้ามี)
12. ฝึกให้พูดโต้ตอบเป็นกลุ่มจนคล่อง
13. ให้จับคู่สนทนาหน้าชั้น ครูคอยฟังว่าพูดได้ชัดแจนถูกต้องหรือไม่
14. ให้เล่นเกม หรือร้องเพลงประกอบ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ชั่วโมง

1. ครูร้องเพลง "วันขึ้นปีใหม่" ให้นักเรียนฟัง
2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องวันขึ้นปีใหม่
3. ครูคิดแผนภูมิบทสนทนาระหว่างเกาะเอียนและปาน อ่านให้นักเรียนฟัง

แล้วให้นักเรียนอ่านตาม

4. ลองถามความหมายแต่ละประโยคของบทสนทนาให้นักเรียนบอกเป็นภาษาชาวเขา และอธิบายคำศัพท์ใหม่บางคำ ฝึกให้ออกเสียงให้ชัดแจน
5. ฝึกให้นักเรียนสนทนาตามบทฝึกพูดนี้ โดยเน้นให้ออกเสียงคำที่สะกดคล้ายมาตราแม่กน ให้ถูกต้อง
6. ให้นักเรียนออกเสียงไปค้อยัก ฝึกให้นักเรียนลองฟังความแตกต่างของเสียง ของคำที่ใกล้เคียงกัน และให้นักเรียนฝึกให้ออกเสียงนั้นโดยเฉพาะด้วย
7. ให้นักเรียนร้องเพลง "วันขึ้นปีใหม่"

อุปกรณ์การสอน

1. พระบรมฉายาลักษณ์ของเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงตลอดจนเจ้าฟ้าทั้งสาม และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีด้วย
2. ภาพพระราชกรณียกิจ
3. ภาพประกอบเหตุการณ์ในบทฝึกพูด

4. บัตรคำยาก
5. แผนภูมิเพลง
6. แผนภูมิบทฝึกพูด

เพลงประกอบการสอน

เพลงสรรเสริญพระบารมี

ข้าพระพุทธเจ้า เอามโนและศิระกราน นบพระภูมิบาลบุญศิริเรก เอกบรมจักริน
พระสยามินทร์ พระยศยิ่งยง เย็นศิระเพราะพระบริบาล ผลพระคุณ ช รักษา
ปวงประชาเป็นสุขสันต์ ขอบันดาล ช ประสงค์ใด จงสฤษดิ์ดัง หวังวรทฤทัย
ดุจดวงรายไชย ชโย

เพลงยุง

ยุง ๆ ๆ ไครนคนนอกมุ้ง แล้วจะไคนยุงกัด ยุงนี้เหม็นมันร้ายระมัด
ไครไคนยุงกัด แล้วจะต้องเจ็บตัว

เพลงวันขึ้นปีใหม่

วันใหม่ เกื้อนใหม่ ปีใหม่ เราขออวยชัยให้สวัสดิ์ รื่นเริงสำราญ
ดั่งดอกบัวบานในท้องนที จงคลายความทุกข์ความสุขจงมี ทิวถันธานีแฉ่นแฉ้วน
แดนไทย

เพลง"ไตรรงค์ธงไทย"

ไตรรงค์ธงไทย ปลิวไสวสวยงามสง่า สีแดงคือชาติ สีขาวคือศาสนา
สีน้ำเงินหมายว่า พระมหากษัตริย์ไทย (ซ้ำ)

เกมประกอบการสอน

- เกมที่ 1 การเล่าเรื่อง
- อุปกรณ์ ของเล่นของโต๊ะของนักเรียน
- วิธีเล่น ให้นักเรียนนำของเล่นหรือของใช้ของนักเรียนมาอวดเพื่อน
แล้วเล่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น

เกมที่ 2 เกมท่าทาง

อุปกรณ์ สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว

วิธีเล่น ครูให้นักเรียนท่าทางคนละ 3 - 4 อย่าง ให้เพื่อนคนต่อไปบอกท่าทางนั้นให้ไ้หมด แล้วท่าทางให้เพื่อนคนต่อไปบอกไปเรื่อย ๆ ท่าทางนั้นได้แก่ คบโต๊ะ ยกกินสอ วางปากกา ฯลฯ

เกมที่ 3 เกมต่อคำ

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น ให้เด็กนั่งเป็นวงกลม ให้เด็กคนใดคนหนึ่งเริ่มพูดคำ ๆ หนึ่ง แล้วเพื่อนคนต่อไปพูดต่อไปเรื่อย เช่น คนที่หนึ่งพูดว่า มาลี คนที่สองพูดว่า มาลีเดิน คนที่สามพูดว่า มาลีเดินกับ คนที่สี่พูดว่า มาลีเดินกับคุณพ่อ ต่อไปเรื่อย ๆ

บทฝึกพูด

หมอ ยามหน้าฝนมีฝูงชมเป็นกลุ่มใหญ่

เป่า จริงครับ ยุงในป่ามีมาก รุมล้อมกัดผมจนแค้นตัว

หมอ ยุงจะหลบอยู่ตามมมบ้าน คุมน้ำ และที่มืด ๆ

เป่า ทำอย่างไรเราจึงจะกำจัดยุงได้ครับ

หมอ สุ่มไฟป้องกันยุงก็ได้ บริเวณที่ลมน้ำขัง เช่น หลุมบ่อควรรวม คุมน้ำควรรีบปิดฝา

การประเมินผล

1. สังเกตจากการเล่าเรื่อง นักเรียนใช้ประโยคภาษาไทยได้ดีและมากน้อยเพียงใด
2. นักเรียนสามารถจดจำคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วได้หรือไม่ พูดได้ถูกต้องเพียงใด
3. นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้องชัดเจนเพียงใด และฟังเข้าใจหรือไม่
4. ตอบคำถามที่ครูถามเกี่ยวกับภาพที่เห็นได้มากน้อยแค่ไหน ใช้คำที่เรียนไปแล้วมาช่วยได้มากหรือไม่
5. นักเรียนสนทนาตามบทฝึกพูดได้ดีและถูกต้องเพียงใด

6. นักเรียนได้พูดคุยและแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในคำนำใจ

7. สังเกตการปฏิบัติของนักเรียนต่อครู เพื่อนนักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ตลอดจน
จนสัตว์เลี้ยง เพื่อดูว่านิพคุณธรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเมตตากรุณาและความเห็นอกเห็น
ใจหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 5

หลักการที่เราเชื่อถือ

ความนำ

หน่วยเสนอแนะนี้ มุ่งเป็นแนวในการสอนเพื่อปลูกฝังและให้แนวความคิดเกี่ยวกับคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ การกระทำที่ไม่ดีกฎหมาย นอกจากนี้ ยังมุ่งฝึกทักษะการฟัง พูด คำที่มีตัวสะกดในแม่เอย เถอว และคำควบกล้ำ ว ล ร ควบ การฝึกทักษะจึงใช้นิทานและบทฝึกพูดเพิ่มเติม เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ที่ครูต้องการได้

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมบางประการ เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความรักและห่วงหาประเทศชาติ โทษของการสูบบุหรี่ ความสำคัญของการศึกษา
3. เพื่อฝึกทักษะการพูดคำที่สะกดด้วยมาตรา แม่เอย เถอว และคำที่มี ว ล ร ควบอยู่โดยเฉพาะ
4. เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น โดยพูดเป็นภาษาไทยให้ถูกต้องด้วย
5. ส่งเสริมให้รู้จักกล่าวพูด และรู้จักการแสดงละครสั้น ๆ โดยพูดและออกท่าทางง่าย ๆ ตลอดจนสามารถเล่าเรื่องจากภาพที่เห็นได้

ประสบการณ์

1. เกี่ยวกับความมานะอดทนและไม่ประมาท เช่นนิทานเรื่อง กระทบกับเต่า กระทบกับหนึ่ง เห็นเต่าคลานตามเตี้ยม ก็พูดจาเยาะเย้ย ท้าเต่าวิ่งแข่งขัน เต่ารู้สึกอึดใจยอมสู้ ทั้งสองพากันไปหาหมาจิ้งจอก เพื่อให้เป็นพยาน เมื่อถึงวันนัด ทั้งสองก็เริ่มออกแข่งขัน กระทบเป็นสัตว์ขยาาววิ่งไ้เร็ว ชั่วครู่ก็ถึงเต่าจนลืบล้มมองไม่เห็น

พลาดคิดว่า ถ้าเราจะได้มาถึงก็อีกนาน แล้วกระต่ายก็นอนหลับไปอย่างชะล่าใจ ฝ่ายเต้านั้น
แม้จะขาสั้น แต่ด้วยความมานะพยายาม คอยคลานไปที่ละน้อย โดยไม่หยุดพัก ก็ไปถึงหลักชัย
ก่อน เมื่อกระต่ายตื่นขึ้น รีบวิ่งไปยังที่หมาย ก็พบเต้าไปถึงเส้นชัยเสียแล้ว

2. เกี่ยวกับความโง่เขลา หลงคำเบียดเบียนโดยไม่คิดให้ถ่วง

กาลครั้งหนึ่ง คามเนอบินมาถึงไม้ สุนัขจึงจอกเห็นอยากกินเนื้อ จึงออกอุบาย
โดยกล่าวยกย่องว่า กาม เป็นสัตว์มีขนดำสลวยและเก่ง สามารถบินได้สูง ถ้าวิ่งเสียงคงจะไพ-
เราะะ กามหลงกล ก็อาปากร้อง กาม กาม กอนเนื้อก็ตกลงมาจากปาก สุนัขก็ได้กินก่อนเนื้อนั้น

3. การยอมรับผิดเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เช่นเดียวกับเด็กชายกล้าหาญ

เด็กชายกล้าหาญกำลังหิวปลา 2 ตัวกลับบ้าน ระหว่างทางหมาลักปลาไปได้
1 ตัว ต่อมาแมวลักไปอีก 1 ตัว เมื่อกลับถึงบ้านเด็กชายกล้าหาญจึงส่งแม่ เชื้อกที่ร้อยปลา
ให้แม่ และเล่าเหตุการณ์ให้ฟัง แม่ไม่ได้ทำโทษ แต่กลับชมว่าเป็นเด็กดีที่กล้ารับความจริง

4. ตัวสะกดในมาตราแม่เกย จากนิทานเรื่อง "กระต่ายน้อยในป่าฝ่าย"

มีกระต่ายหลายตัวอาศัยอยู่ในป่าฝ่าย เวลาสายมีเสือร้ายหลายตัว เหลืองย่อง
เข้ามาจะจับกระต่ายกิน กระต่ายน้อยตัวนั้น มีขนสวยเป็นปุยทั่วกาย กำลังคอยแม่กระต่าย
ข้างกอเตย เมื่อเห็นเสือมา มันก็รีบตะกุกตะกาศด้วยความกลัวตาย เข้าไปในกอเตยทาง
ซ้าย มันร้องโอย ๆ ขอให้แม่กระต่ายช่วยแม่กระต่ายไต่ยีนรีบวิ่งจากห้วยชันคอยด้วยความ
ห่วงใย ไ้ชนกออ้อย หงายทองลงไปลอยคอในน้ำ

5. ตัวสะกดในมาตราแม่เกอว จากบทสนทนาระหว่างอะแลและสาเล

อะเล สาเลไปเล่นวาวที่ไรขาวเหนียวกับผมไหม

สาเล ไปสิ ผมมีวาวสีเขียวขาว ทางยาว ๆ ค้วย

อะเล เร็ว จันเรารีบไปเดี๋ยวนั้นะ

สาเล เชอไซอะไรบิควาว

อะเล กาวขาวเหนียวเดี๋ยวนาน ๆ จนเหลวพอกี้

สาเล สายปานยาว ๆ ทำให้อวาลอยสูงลิ่ว ลมฉิว ๆ เล่นวาวสนุกคีนะ

อะเล ผมใช้ค้ายฝ่ายฉั้นเป็นเกลียวทำสายวาว

สาเล อยานาวสายปานอย่างนี้ วาวจะขาด

6. ฝึกพูดคำควบกล้ำจากบทสนทนาระหว่าง เสมากับ สาเล

เสมา วันนี้ผมพรวนกินแปลงปลูกพริกเสร็จแล้วพริกโตจะไ้ปลูกทันที

สาเล ผมไขควายไ้ไร่กระเทียมทำให้ทุนแรงไ้มาก

เสมา ก็ครับ ระยะเวลาปลูกต้องอาศัยควายช่วยเหมือนกัน ผมตั้งใจ

จะปลูกกะหล่ำปลีสักสองสามแปลงควาย

สาเล ก็ครับ อากาศหนาวกะหล่ำปลีงาม บางหัวโตเท่าตะกร้าใบย่อมๆ

เสมา เราต้องชวนควาย ไม่ปล่อยให้กินว่าง เป็นการเตรียมพร้อม เพื่อ

ประโยชน์ภายหลัง

7. แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา จากบทสนทนาระหว่าง เล่าซาน

เลง และสาเล

เล่าซาน เลง วันนี้เธอทำไมไม่ไปโรงเรียน เห็นครูถามถึง

เลง ฉันเบื่อเรียนหนังสือ ไม่เห็นสนุกเหมือนวิ่งเล่นอยู่บ้านเลย

เล่าซาน ครูเคยสอนว่า คนไม่เรียนหนังสือเป็นคนโง่เขลา ไม่มีความรู้

คิดตัว ต้องลำบากภายหลัง

สาเล ที่โรงเรียนนอกจากจะได้อ่านเขียนเรียนเลขแล้ว เรายังได้พบ

เพื่อนมากมาย เวลาพักเราเล่นกันสนุกมาก

เลง สนุกประเดี้ยวเดียวก็เลิกเรียน ไม่เห็นดีเลย

เล่าซาน การเรียนหนังสือจะทำให้เราเป็นคนฉลาด ทัศนคน ไม่เสียเปรียบ

ใครนะ

สาเล และวิชาความรู้จะเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพในภายหลังได้

พวกเราอีกเรียนกันทุกคน

8. แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีโดยการประกอบอาชีพสุจริต จากบทสนทนา ต่อไปนี้

ก.
 พะทีฐ บู้สั่งสอนเราว่า แม่จะยากจนคนแค่นสักปานใด เราก็ควรจะมี
 ใจดีกับคนยากจน

ลกเฮ คนที่ใจดีกับคนยากจน ต้องไม่กอบโกยและโลภมาก

พะทีฐ จิตใจของเขมแข็ง เพื่อฝึกฝนให้เกิดนิสัยที่ดีด้วย

ลกเฮ คนที่ใจดีกับคนยากจนอย่าคบค้าและเชื่อถ้อย

พะทีฐ เด็กดีของใจดีต้องยกย่องเยี่ยง

ลกเฮ คนที่มีความดีกับคนยากจนจะมีจิตใจ เบิกบานและชีวิตไม่ต่ำต้อย

พะทีฐ ฉันทะใจดีกับคนยากจน เสนอมา

ข.

คำมูล พอเลวว่าแตกอนครอบครัวของฉันปลุกฝันเป็นอาชีพ

ตงที ทำไม่เคียวนิจิง เลิกปลุกฝันเสียละ

คำมูล ก็เพราะเราว่าฝันให้โทษแก่ร่างกาย

ตงที ครูเคยสอนเราว่า คนสู้ฝันร่างกายจะชุ่มฉอม อ่อนแอและสิ้นเปลือง

เงินทอง

คำมูล ครอบครัวของฉันจึงหันมาปลุกถั่วแดง ทอ มันแกว และกาแฟแทน

ตงที ที่บ้านฉันยังปลุกมันฝรั่งและยาสูบด้วย

คำมูล นอกจากจะเป็นอาชีพที่สุจริตและรายได้ดีแล้ว ยังไม่ผิดกฎหมายอีกด้วย

9. ความรักและห่วงแหนประเทศชาติ

คอญ หลายวันมาแล้วมีชายแปลกหน้าสามคน เข้ามาในหมู่บ้านของฉัน

อะสะเป เขามาทำไม เชอรู้ไหม

คอญ เขานำยาและสิ่งของมาแจก แล้วชักชวนให้เราเป็นพวกด้วย

อะสะเป แล้วพวกเขาทำอะไรละ

คอญ ท้าทางเขาไม่น่าไว้วางใจ พวกเราจึงไม่ยอมเป็นพวกด้วย

อะสะเป ฉันเคยได้ยินว่าผู้ก่อการร้ายมักใช้วิธีอย่างที่เขาบอก เพื่อหาพวกพ้อง

คือ ผู้ ถ้าจริงอย่างเธอว่าเราควรบอกเจ้าหน้าที่และไม่ยอมเป็นพวกค้าย
อะสะเป เราจะต้องช่วยกันปกป้องแผ่นดินแดนดินไทยไว้ด้วยชีวิต

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วย "อะไรเอ๋ย" หรือแนะนำให้รู้จักสิ่งที่ต้องการสอน เช่น
สิ่งของ บุคคล หรือสัตว์
2. ให้นักเรียนดูภาพประกอบนิทาน แล้วลองช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพที่เห็น
3. ครูสรุปเรื่องที่นักเรียนเล่าและเล่าขยายความให้ถูกต้องเป็นเรื่องราวตามที่
ต้องการ
4. เมื่อเล่าจบแล้ว ลองถามถึงเรื่องราวไปตามลำดับว่าใครทำอะไร ที่ไหน
อย่างไร
5. ให้นักเรียนช่วยกันคิดหาเหตุผลจากเรื่องที่ได้ฟังว่า ดี หรือไม่ดีอย่างไร
เพราะอะไร ช่วยกันอภิปราย และให้เล่าเรื่องคล้าย ๆ กันนี้จากประสบการณ์ในชีวิต
ประจำวันของนักเรียนด้วย
6. ครูสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทานนั้น ๆ
7. ให้นักเรียนลองแสดงละครสั้น ๆ ตามนิทานที่ได้ฟัง หัดให้พูดภาษาไทยประโยค
สั้น ๆ ประกอบการแสดงท่าทาง
8. ให้นักเรียนเล่นเกมหรือร้องเพลง
9. เขียนบัตรคำยากและคำศัพท์สำคัญให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงให้ถูกต้องโดยเฉพาะ
10. ครูคิดแผนภูมิบทสนทนา อ่านให้นักเรียนฟังซ้ำ ๆ ให้นักเรียนอ่านตาม
11. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับบทสนทนานั้น โดยให้นักเรียนตอบคำถามว่า
ในบทนั้นมีใครพูด พูดกันเรื่องอะไรบ้าง
12. อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อความในบทสนทนานั้นว่าให้ข้อคิดอย่างไร
13. ครูสรุปแนวคิดที่ต้องการปลูกฝัง และอาจยกตัวอย่างอื่น ๆ เพิ่มเติม
14. ฝึกให้ออกเสียงคำยากและคำศัพท์ใหม่ ๆ โดยให้เข้าใจความหมายด้วย

15. สำหรับตัวสะกดในมาตราต่าง ๆ และทิวความกล้า ครูฝึกให้นักเรียนออกเสียงมาก ๆ หรือฝึกให้ฟังและพูดจากคำคู่ ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกัน ให้สามารถฟังความแตกต่างของเสียงได้และออกเสียงให้แตกต่างกันได้ควย ให้อู้จักการวางอวัยวะเกี่ยวกับการออกเสียงให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง

16. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้สนทนาโต้ตอบกันตามบทฝึกพูดนั้น

17. ให้จับคู่สนทนาหน้าชั้น

18. ให้เล่นเกมหรือร้องเพลงประกอบ

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ชั่วโมงเวลา

1. ครูทนายปัญหา อะไรเอ๋ย "สี่ตีนเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง
หรือ อะไรเอ๋ย มีฝ่าหม กลมใหญ่ กลายกระเบื้อง
เท้าหัวเขียง ทดเข้าไปใน หายไปไค้
เวลาเดิน สี่ขาสั้น คั่นคั่นไป
ตะกุกตะกัก ก็อะไร .ทราบไหมเอ๋ย

2. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายลักษณะและความเป็นอยู่ของเต่า

3. ครูให้นักเรียนดูภาพกระต่ายและบอกชื่อเป็นภาษาไทย

4. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายลักษณะและความเป็นอยู่ของกระต่าย

5. ครูศึกษาประกอบเรื่องกระต่ายกับเต่า แล้วลองให้นักเรียนช่วยกัน

เล่าเรื่องตามภาพ ครูใช้คำถามเขาช่วยในแคละภาพว่า นักเรียนเห็นอะไร ทำท่าอย่างไร มีความตอเนื่องกับภาพก่อนอย่างไรบ้าง ให้อรวกันเล่ากนละ-1 - 2 ประโยค

6. เวล่านักเรียนเล่า ครูเนนให้อูคให้อัดออยซัดคำ เรียบเรียงคำให้อลละสลวย

ถูกตอง

7. ครูเล่าเรื่องโดยสรุปอีกครั้ง

8. ช่วยกันอภิปรายว่าเหตุใด กระต่ายซึ่งวิ่งเร็วกว่าเต่าจึงแพ้เต่า และเหตุใด

เต่าซึ่งเป็นสัตว์คลานช้า จึงสามารถเอาชนะกระต่ายได้ นักเรียนควรจะทำอย่างไร

9. ครูอาจให้นักเรียนลองเล่นเป็นละครสั้น ๆ สมมุติให้นักเรียนเป็นกระต่าย
 คนหนึ่ง เค้าคนหนึ่ง และหมาจิ้งจอกคนหนึ่ง ให้นักเรียน แยกประโยคคำพูดเอาเอง
 ตามความเข้าใจเรื่องราวของนักเรียน อาจหาหน้ากากสัตว์มาทำให้สะดวก

10. ให้นักเรียนร้องเพลง "เจอกับกระต่าย" โดยให้อ่านเนื้อเพลงตามครู
 ใต้กล่องเสียก่อน

อุปกรณ์การสอน

1. ภาพประกอบนิทานและบทสนทนา
2. หน้ากากสัตว์
3. ของจริง เช่น วาว สายป่าน ฯลฯ
4. แผนภูมิบทสนทนาและเพลง
5. บัตรคำยากและคำศัพท์สำคัญ ๆ

เพลงประกอบการสอน

เพลง "เจอกับกระต่าย"

เต่า เต่า เต่า มันไม่มีเขาเหมือนอย่างวัว
 สัตว์ใดก็ไม่กลัว เพราะเต่ามันคลานงุ่มง่าม

กระต่ายอวดเก่งจริง ๆ รู้ตนว่าวิ่งขึ้นชื่อลือนาม
 ฝ่ายเต่าพยายาม กระต่ายวิ่งคามไม้ทัน

(แสดงท่าทางประกอบด้วย)

เพลงกา

กา กา กา บินร้อง กากา
 เข้าครัวหึ่งรังไปสิน (ซ่า)
 เย็นย่ำค่ำแล้ว
 กลับรังพักกายา (ซ่า)

ออกไปหากิน
 ออกไปหากินบินร้อง กา กา
 ฝูงกาก็แนวบินมา
 เอาเยี่ยงกาหากิน

เพลงนักเรียนชาวเขา

เราเป็นนักเรียน
เล่าเรียนภาษาไทย

พวกเราชาวเขาทุกคน
เรียน เรียนกัน มานะบากบั่น

ท่องอ่านเขียนไป
เพื่อนำไปใช้ทั้งพูดและเขียน
เร่งฝึกเร่งฝนการเล่าเรียน
มุ่งมั่น พากเพียร

เกมประกอบการสอน

เกมที่ 1 เกมกระซิบกระซาบ

อุปกรณ์ แถบกระดาษเล็ก ๆ สำหรับเขียนข้อความ

วิธีเล่น ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเท่ากัน ๆ กัน ยืนตามแถวเล็ก ครูเขียนข้อความหรือประโยคใ้กระดาษเล็ก ๆ ให้นักเรียนหัวแถวแต่ละแถวอ่านแล้วจำไว้ให้ดี ครูเก็บกระดาษข้อความนั้นไว้ แล้วบอกให้เริ่มเล่น คนหัวแถวจะกระซิบบอกข้อความนั้นผ่านไปเรื่อย ๆ จนถึงคนสุดท้าย ให้คนสุดท้ายรีบวิ่งมาบอกครู ครูเทียบกับข้อความที่ได้ถ่ายทอดกันและมาบอกก่อนเป็นกลุ่มชนะ ข้อความที่ครูเขียนนั้นอาจจะได้แก่ "บ้านฉันอยู่ริมลำธารสายเล็ก ๆ, ตาคีไม่มีเสื้อสีแสดใส่ ฯลฯ"

เกมที่ 2 นึกเรื่องนิทาน

อุปกรณ์ -

วิธีเล่น ครูให้นักเรียนทุกคนคนละประโยค โดยพยายามทำให้เป็นนิทานที่สมเหตุสมผล เช่น ถ้าคนแรกเริ่มว่า "มีช้างเกเร ตัวหนึ่ง" คนที่สองอาจจะตอบว่า "มันเที่ยวอาละวาดเพื่อนสัตว์" เป็นต้น วิธีนี้ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่ม

การประเมินผล

1. สังเกตจากความเข้าใจเรื่องราวด้วยการบรรยายเรื่องจากภาพ
2. ความนักเรียนนำคำศัพท์ที่รู้จักมาใช้ในการเล่าเรื่องได้แค่เพียงใด
3. นักเรียนออกเสียงคำและประโยคต่าง ๆ ได้ชัดเจนถูกต้องหรือไม่
4. นักเรียนพูดและออกท่าทางประกอบตรงกันหรือไม่

5. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและหาเหตุผลมาพุดอภิปรายได้ก็เพียงใด
6. ความออกเสียงคำที่สะกดด้วยมาตราแม่เกย เกอว และ คำควบกล้ำ ได้ถูกต้องหรือไม่
7. ขณะเล่นเกมนักเรียนมีความเข้าใจ ตลอดจนสามารถฟังและพูดภาษาไทยได้ก็เพียงใด
8. ติดตามและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าแสดงถึงความเป็นผู้มีคุณธรรมต่างๆ ตามที่ต้องการปลูกฝังหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับครู

คณะนิเทศการศึกษา, จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. หน่วยกิจชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2. ชนบุรี: สำนักพิมพ์
โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา, 2500.

นักศึกษาศึกษา, ว.ศ.ประสานมิตร. ทฤษฎีเวลาเรียน. พระนครศรีอยุธยา: คาวศิลป์การพิมพ์, 2510.

บันลือ พงษ์พานิช. แนวการสอนสำเร็จรูป, คู่มือครูสอน ป.1 และเด็กแรกเรียน
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

เบญจา แสงมลิ. เพลงเด็กและวิธีเล่นประกอบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2517.

เปี้ย มาลากุล, ม.ล. การใช้ถ้อยคำและราชาศัพท์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2517.

รองรัตน์ อิศรภักดี. "วิธีสอนภาษาไทยตอน 1" วิชาชุดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา.
พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.

เรขา ทองสวัสดิ์. "การเล่านิทานสำหรับนักเรียนไกลคมนาคมและชาวเขา"
ประถมศึกษา. 24 (มีนาคม - กรกฎาคม, 2516.)

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ "การสอนภาษาไทยแก่เด็กแรกเรียน" อนุสารประกอบ
หลักสูตรประถมศึกษา ชุดที่ 1 ชั้นปีที่ 1 ประโยคประถมศึกษาตอนต้น. พระนครศรีอยุธยา:
โรงพิมพ์จักรกฤษณ์, 2514.

ศึกษานิเทศก์, หน่วย. กรมสามัญศึกษา. การสอนชั้นอนุบาล. นครหลวงฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2515.

_____ . คู่มือการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.

..... คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 - 2. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2516.

..... เทคนิคการพูดและการฟัง, นครหลวง: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

สถฤทธิเดช สมบัติพานิช. หน่วยงานสำเร็จรูปสำหรับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 - 2. ธนบุรี: สำนัก
พิมพ์โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา, 2500.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสร้างแบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

เมื่อสร้างแบบจำลองการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินผล แบบจำลองการสอนขึ้น เพื่อสำรวจความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบจำลองการสอน ความมั่นใจในการนำเนื้อหาแต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอนไปใช้สอน ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับการฝึกอบรม แบบประเมินผลนี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยให้น้ำหนักคะแนนของความเข้าใจ เป็นเกณฑ์ประเมินดังนี้

เข้าใจดีมาก	4	คะแนน
เข้าใจดี	3	คะแนน
เข้าใจ	2	คะแนน
เข้าใจบ้างเล็กน้อย	1	คะแนน
ไม่เข้าใจ	0	คะแนน

สำหรับการสำรวจความมั่นใจ ให้ผู้รับการฝึกอบรมตอบว่า สอนได้ หรือ สอนไม่ได้

แบบประเมินผลนี้มีทั้งหมด 86 รายการ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

- ก. ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและศัพท์เฉพาะ มีทั้งหมด 17 เรื่อง
- ข. ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในแบบจำลองการสอน แบ่งออกเป็นหัวข้อเรื่องตามรายละเอียดของหน่วยการสอนทั้ง 5 หน่วย รวม 69 เรื่อง (โปรดดูรายละเอียดของแบบประเมินผลในภาคผนวก)

การสร้างแบบนิเทศและประเมินผลการสอน

คณะวิทยากรผู้ฝึกอบรมได้ร่วมกันสร้างแบบนิเทศและประเมินผลการสอนขึ้น เพื่อใช้ในการสังเกตการสอนและให้คะแนนความสามารถในการสอนของครูฝึกสอนแบบนิเทศและประเมินผลดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนให้คะแนนความสามารถในการสอน เป็นแบบที่ชี้มาตราส่วน ประเมินค่าตามรายการนี้เทศ 10 ข้อ โดยให้น้ำหนักคะแนนของความสามารถในการสอนแต่ละเรื่องดังนี้

ดีมาก	3	คะแนน
ปานกลาง	2	คะแนน
อ่อน	1	คะแนน

2. ส่วนให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อยู่ทางครึ่งขวาของแบบนิเทศ และประเมินผลการสอน เป็นส่วนที่อาจารย์นิเทศก็จะบันทึกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วฉีกส่วนนี้ให้กับครูฝึกสอนไป (โปรดดูรายละเอียดแบบนิเทศและประเมินผลการสอนในภาคผนวก)

การทดลองฝึกอบรม

1. การเตรียมงาน

เพื่อให้การทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนชาวเขาได้ผลดี ผู้วิจัยได้เตรียมงานสำหรับการทดลองฝึกอบรมดังนี้

- 1.1 เตรียมรวบรวมเนื้อหาวิชาการในวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรม
- 1.2 เตรียมเนื้อหาวิชาครูทั่วไปและเนื้อหาวิชาครูเฉพาะการสอนภาษาไทย (ฟัง-พูด)
- 1.3 เตรียมวัสดุต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบในการฝึกสอน เช่น อุปกรณ์การสอน แบบจำลองการสอน แบบประเมินผล และแบบสอบต่าง ๆ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

- 2.1 หลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอน

ชาวเขา พุทธศักราช 2516 ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 แบบสอบวิชาครูเบื้องต้นของแผนกวิชาประถมศึกษาและแบบสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย สำหรับใช้วัดความรู้ความสามารถของผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยโดยเน้นทักษะการสอนฟังและพูด สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และปีที่สอง สำหรับครูช่วยสอนชาวเขา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 แบบประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.5 แบบนิเทศและประเมินผลการฝึกสอนของผู้รับการฝึกอบรมที่คณะวิทยากรผู้ฝึกอบรมในครั้งนี้ได้ร่วมกันสร้างขึ้น

3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จำนวน 61 คน ที่กองส่งเคราะห์ชาวเขาได้เลือกมาจากจังหวัดต่าง ๆ 9 จังหวัด คือ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก และกาญจนบุรี จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามเพศและประเภท

เพศ	ประเภท			รวม
	ฆราวาส	พระภิกษุ	สามเณร	
กะเหรี่ยง	26	1	0	27
เขมร	5	1	1	7
ลื้อ	5	0	0	5
ไทยใหญ่	2	3	0	5
อากู	3	0	1	4
แมว(ม้ง)	2	0	0	2
มเขมร	2	0	0	2
ลื้อ	0	1	0	1
ลัวะ	1	0	0	1
ถิ่น	0	0	1	1
ไทย	6	0	0	6
รวม	52	6	3	61

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)
28 - 30	7
25 - 27	4
22 - 24	7
19 - 21	22
16 - 18	21
รวม	61

หมายเหตุ อายุสูงสุด 30 ปี
 อายุต่ำสุด 16 ปี
 อายุเฉลี่ย 20-79 ปี
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ 3.41 ปี

ตารางที่ 3 วุฒิการศึกษาของผู้รับการฝึกอบรม

ประเภท	วุฒิสามัญ					วุฒิการศึกษาปริยัติธรรม				รวม
	ป.คน	ป.ปลาย	ม.ศ.คน	ม.ศ.ปลาย	รวม	ไม่มี	นักธรรม			
							ตรี	โท	เอก	
ฆราวาส	5	36	9	2	52	46	5	1	0	52
พระภิกษุ	0	1	5	0	6	0	0	1	5	6
สามเณร	1	2	0	0	3	0	3	0	0	3
รวม	6	39	14	2	61	46	8	2	5	61

4. การทดสอบก่อนการฝึกอบรมและการแบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม

4.1 การทดสอบก่อนการฝึกอบรม ได้ทดสอบความรู้วิชาสามัญ และวิชาครูเบื้องต้นของผู้รับการฝึกอบรม เพื่อทราบพื้นฐานความรู้เดิมและเพื่อกำหนดคะแนนของการทดสอบครั้งนี้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนการทดสอบหลังการฝึกอบรมด้วย สำหรับการทดสอบวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) นั้น ผู้วิจัยใช้แบบสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทยที่นายธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ได้ปรับปรุงไว้แล้วในการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขารุ่นที่ 3 มาทดสอบผู้รับการฝึกอบรมในรุ่นที่ 4 นี้ การทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทยแบ่งออกเป็น 2 ภาค ดังนี้

ภาคที่ 1 การทดสอบฟัง ผู้วิจัยนำเครื่องบันทึกเสียงที่ได้บันทึกเสียงข้อสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย ภาคที่ 1 ว่าด้วยการฟัง มาเปิดให้ผู้รับการฝึกอบรมฟัง และให้ตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบ ขอสอบว่าด้วยการฟังนี้มี 6 ตอน จำนวน 24 ข้อ (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก)

ภาคที่ 2 การทดสอบพูด ผู้วิจัยใช้แบบสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทยภาคที่ 2 ว่าด้วยการพูด (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก) ทดสอบผู้รับการฝึกอบรมเป็นรายบุคคล และได้บันทึกเสียงไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อนำมาเปิดฟังทบทวน และให้คะแนนตลอดจนรวบรวมชอภพร่องในการพูดของผู้รับการฝึกอบรม เพื่อหาทางแก้ไขและเพื่อเป็นแนวทางในการให้การอบรมต่อไป

4.2 การแบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรม ได้แบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรมออกไปตามระดับความสามารถ เพื่อให้การฝึกอบรมเป็นไปด้วยความสะดวกและมีประสิทธิภาพ การแบ่งกลุ่มครั้งนี้ใช้คะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรมในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา และได้แบ่งผู้รับการฝึกอบรมออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มก้อแก้วเป็นกลุ่มของผู้รับการฝึกอบรมที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่ในระดับสูงจำนวน 25 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มขอเสริม เป็นกลุ่มของผู้รับการฝึกอบรมที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 22 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มชงโค เป็นกลุ่มของผู้รับการฝึกอบรมที่มีพื้นฐานความรู้เดิมในวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่ในระดับต่ำจำนวน 14 คน

5. การดำเนินการฝึกอบรมทั่วไป

5.1 เวลาเรียน ผู้รับการฝึกอบรมมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 31 ชั่วโมง ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ (เฉพาะตอนเช้า 1 ชั่วโมง) เวลาเช้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์และรับการอบรมในตอนเช้าวันละ 15 นาที และมีเวลาพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มของตนอีก 1 ชั่วโมง ทุกวันหลังเลิกเรียน บ่ายวันเสาร์ และวันอาทิตย์เป็นวันทำกิจกรรมพิเศษ

5.2 การแบ่งภาคการฝึกอบรม

ในครึ่งภาคแรก คือ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 3 พฤศจิกายน 2518 ถึงวันเสาร์ที่ 20 ธันวาคม 2518 รวม 7 สัปดาห์ เป็นการให้การฝึกอบรมภาควิชาสามัญควบคู่ไปกับวิชาครูเบื้องต้น ณ ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

ในครึ่งภาคหลัง คือ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 22 ธันวาคม 2518 ถึงวันเสาร์ที่ 24 มกราคม 2519 รวม 5 สัปดาห์ ผู้รับการฝึกอบรมแต่ละเฒ่าจะต้องออกไปฝึกสอนในโรงเรียนชั่วคราวที่มีเด็กชาวเขาเฒ่าเดียวกับผู้รับการฝึกอบรม โดยอยู่ประจำในหมู่บ้าน ตลอดระยะเวลาของการฝึกสอน โรงเรียนชั่วคราวเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้านชาวเขาเฒ่าต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในเขตปฏิบัติการของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา จังหวัดเชียงรายทั้งสิ้น

โรงเรียนที่ทำการฝึกสอนมีทั้งหมด 11 โรงเรียน และแบ่งออกเป็น 4 เขตใหญ่ๆ ครั้งใดกล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 คณะวิทยากรผู้ฝึกอบรมทั้ง 9 คน จะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

และหมุนเวียนกันไปนิเทศการสอนโดยอยู่ประจำในหมู่บ้านในเขตปฏิบัติการต่าง ๆ เขต
ละ 1 สัปดาห์ จนครบ 5 สัปดาห์ ทั้งนี้เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือและประเมินผลการ
ฝึกสอนอย่างใกล้ชิด ในการนิเทศและประเมินผลการฝึกสอนนั้น ใช้แบบนิเทศและประเมิน
ผลการฝึกสอนที่คณะวิทยากรในการฝึกอบรมรุ่นที่ 4 นี้ ช่วยกันสร้างขึ้น

6. การฝึกอบรมวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด)

ผู้วิจัยในฐานะวิทยากรผู้ฝึกอบรมวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ได้ดำเนินการ
การฝึกอบรมตามจุดมุ่งหมายและ เนื้อเรื่องของหลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลอง
ฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย (โปรดดูรายละเอียดหลักสูตรวิชาฟัง และ พูดภาษาไทยสำหรับการอบรม
ครูช่วยสอนเด็กชาวเขา พุทธศักราช 2516 ในภาคผนวก) ดังต่อไปนี้

6.1 การให้ความรู้สามัญวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด) ผู้วิจัยมีเวลาเพียง
7 สัปดาห์ สำหรับการฝึกอบรมทั้งวิชาสามัญและวิชาครู และผู้รับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่ม
จะได้เรียนวิชานี้เพียงสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการถ่ายทอดความรู้
และประสบการณ์อย่างฉับพลัน (Transfer Experience Approach) และเทคนิค
การสาธิต (Demonstration) สำหรับการฝึกอบรมในภาคแรกนี้

ในแง่ของเนื้อหาสามัญวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ผู้วิจัยใช้เวลา 3 สัปดาห์แรก
ในการฝึกอบรมเน้นหนักไปในการบรรยาย สาธิต ตลอดจนฝึกให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มี
ประสบการณ์ในเรื่องต่อไปนี้คือ

- ก. การเล่าเรื่อง เล่านิทาน
- ข. การพูดคุย การฟังการสนทนา การซักถาม
- ค. การอธิบาย การโต้ว่าที่ การฟัง และพูดในที่ประชุม
- ง. การอ่านและการฟังข่าว การอ่านประกาศ และโฆษณา
- จ. การพูดอธิบายหน้าชั้น การรายงาน
- ฉ. การร้องเพลง การเล่นเกม

ตามหัวข้อเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจะบรรยายหลักการแล้วสาธิต หรือสาธิตก่อนแล้ว

ให้ผู้รับการฝึกอบรมสังเกตและสรุปเป็นหลักการออกมา ในการสาธิตนั้นบางครั้งผู้วิจัยจะเป็นผู้สาธิตเองหรือให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าร่วมด้วย หลังจากนั้นจึงให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกทักษะทั้งในด้านการฟังและพูด ตามหัวข้อเรื่องดังกล่าว ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของเนื้อเรื่อง ทักษะที่ฝึกเป็นรายบุคคลได้แก่ทักษะในข้อ ก, ง, จ. และ ฉ. นอกนั้นเป็นทักษะที่จัดฝึกเป็นกลุ่ม

ในการฝึกทักษะต่าง ๆ นั้น ทักษะใดที่ต้องมีการเตรียมตัวก่อนเป็นเวลานาน ผู้วิจัยจะนัดแนะกับผู้รับการฝึกอบรมเป็นการล่วงหน้า เช่นการพูดอภิปราย การโต้วาที การอ่านและการฟังข่าว การอ่านประกาศ โฆษณา นอกนั้นอาจใช้เวลาเตรียมตัวภายในห้องเรียน 5-10 นาที นอกจากนี้ทุกครั้งที่มีการฝึกทักษะต่าง ๆ ผู้วิจัยจะบันทึกเสียงไว้แล้วเปิดทบทวนให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ฟังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีโอกาสวิจารณ์ตนเองและเพื่อน ๆ ได้ การบันทึกเสียงนี้มีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยที่จะได้รวบรวมค้นหาข้อบกพร่องในการฟังและพูดของผู้รับการฝึกอบรมแต่ละคน พร้อมทั้งหาทางแก้ไข

ในการแก้ไขการพูดไม่ชัดของผู้รับการฝึกอบรมนั้น มักจะกระทำในตอนท้ายชั่วโมง ผู้รับการฝึกอบรมบางคนพูดออกเสียงตัวสะกดไม่ชัด ผู้วิจัยจะฝึกการรับรู้ความแตกต่างของเสียงตามหลักการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) แล้วจึงฝึกให้ออกเสียงให้ถูกต้อง โดยบอกตำแหน่งที่ตั้งและลักษณะของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง เช่น ลิ้นปุ่มเหงือก เพดาน ฟัน ริมฝีปาก แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมวางอวัยวะเหล่านี้ให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้อง เมื่อออกเสียงตัวอักษรแต่ละตัว

นอกจากการแก้ไขการพูดไม่ชัดแล้ว ผู้วิจัยได้สังเกตการใช้ภาษาของผู้รับการฝึกอบรมควรวางใจได้ถูกต้องเหมาะสมเพียงไร เมื่อพบข้อบกพร่องก็จะชี้ให้ผู้รับการฝึกอบรมเห็นทันที และแนะนำการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องให้

6.2 การให้ความรู้วิชาการเบื้องต้น ใน 4 สัปดาห์หลัง ผู้วิจัยจะให้การฝึกอบรมเน้นหนักไปในทางค่านหลักการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ตลอดจนการฝึกทักษะการสอนต่าง ๆ รวมทั้งแนะนำการใช้แบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ระยะแยก เป็นการสาธิตการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) โดยแยกออกเป็นทักษะเฉพาะย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. การสอนคำ
- ข. การสอนประโยค
- ค. การสอนวิธีออกเสียง
- ง. การสอนเกม
- จ. การสอนเพลง
- ฉ. การสอนบทฝึกพูด (บทสนทนา)

ผู้วิจัยจะสาธิตทักษะการสอนดังกล่าวและให้ผู้รับการฝึกอบรมช่วยกันสรุปว่ามีขั้นตอนในการสอนอย่างไรบ้าง หลังจากนั้นจะให้ผู้รับการฝึกอบรม 2-3 คนออกมาทดลองสอนตามที่ผู้วิจัยได้สาธิตไปแล้ว

ระยะที่สอง เป็นการแนะนำแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแนะนำและอธิบายให้รู้จักลักษณะโครงสร้างทั้งหมดก่อน ต่อจากนั้นได้แนะนำวิธีใช้สาธิตการสอน และให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ทดลองสอนไปที่ละหน่วย เช่น ในหน่วยที่ 1 ของแบบจำลองการสอน ผู้วิจัยจะแนะนำวิธีใช้ ความมุ่งหมาย ประสิทธิภาพ กิจกรรมและสิ่งเสริมประสิทธิภาพตลอดจนการประเมินผล แล้วจึงสาธิตการสอนตามตัวอย่างการจัดกิจกรรมใน 1 ช่วง เวลาสองหน่วยที่ 1 และให้ผู้รับการฝึกอบรม 2 หรือ 3 คน ออกมาทดลองสอนตามที่ผู้วิจัยได้สาธิตไปแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัยจะให้ตัวอย่างบันทึกการสอน อธิบายวิธีทำ และแนะนำการเขียนบันทึกการสอนอย่างละเอียด แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกทำบันทึกการสอนโดยเลือกเนื้อหา และเขียนบันทึกการสอนด้วยตนเอง

การสาธิตการสอน การทดลองสอน และการฝึกทำบันทึกการสอนนี้ จะทำเรื่อยไปจนครบทั้ง 5 หน่วยตามในแบบจำลองการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระยะที่สาม เป็นการทดลองสอนอย่างจริงจัง โดยให้ผู้รับการฝึกอบรมจับคู่กันทำบันทึกการสอน 1 ฉบับ และทดลองสอนในชั้นเรียนโดยแบ่งกันสอนคนละครึ่งตามบันทึกการสอนเพื่อประหยัดเวลาให้แต่ละคนได้ทดลองสอนกันทุกคน หลังจากที่แต่ละคนได้

ทดลองสอนเสร็จไปแล้ว ผู้วิจัยจะให้เพื่อน ๆ ใดแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่อไปนี้

- การนำเข้าสู่บทเรียน
- ความแม่นยำในเนื้อหา
- ลำดับชั้นของการสอน
- ความสามารถในการอธิบาย
- การออกคำสั่ง
- การถามคำถาม
- การชมเชย และการลงโทษ
- บุคลิกท่าทางของครู ลีลาการเคลื่อนไหว การใช้มือ และสีหน้าท่าทางประกอบ
- การสอนเพลง เกม และบทฝึกพูด
- การใช้อุปกรณ์การสอน
- ฯลฯ

หลังจากให้เพื่อนร่วมชั้นได้แสดงความคิดเห็นต่อการทดลองสอน ของผู้รับ
การฝึกอบรมแต่ละคนแล้ว ผู้วิจัยจะสรุปหลักการที่ถูกต้องพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เป็น
การแทรกเนื้อหาวิชาครูเบื้องต้นไปถวาย

7. การฝึกสอน เมื่อจบการฝึกอบรมภาควิชาสามัญ และวิชาครูเบื้องต้น
ใน 7 สัปดาห์แรกแล้ว ได้ส่งผู้รับการฝึกอบรมไปทำการฝึกสอนตามโรงเรียนชั่วคราว
ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ดังได้กล่าวไว้ในข้อ 5.2 การ
ให้ผู้รับการฝึกอบรม ออกไปสอนเด็กชาวเขาเผ่าเดียวกับตน เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับ
การเรียนการสอนทุกวิชา เพราะสามารถใช้ภาษาชาวเขาช่วยในการอธิบายได้ตาม
ความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกฟังและพูดภาษาไทย เท่ากับเป็นการเตรียม
ตัวและฝึกซ้อมไว้เพื่อเผชิญกับสภาพการณ์แท้จริงที่จะต้องออกไปปฏิบัติงาน เมื่อผ่านการ
ฝึกอบรมไปแล้ว

ในการฝึกสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) นี้ ครูฝึกสอนจะต้องใช้แบบจำลอง การสอนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตลอดระยะเวลาการฝึกสอนและต้องทำบันทึก การสอนทุกชั่วโมงที่สอนด้วย

สำหรับการนิเทศและประเมินผลการฝึกสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ผู้วิจัย มีโอกาสได้ไปสังเกตการสอนและแนะนำครูฝึกสอนทุกคนด้วยตนเอง หากมีเวลามากพอ วิทยากรท่านอื่น ๆ จะช่วยสังเกตการสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ของครูฝึกสอนบาง คนด้วย ดังนั้นในการประเมินผลการฝึกสอนวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ผู้วิจัยจะใช้คะแนน และความคิดเห็นตามนิเทศและประเมินผลการสอนของอาจารย์นิเทศทุกคนที่ เกี่ยวข้องในการสังเกตการสอนวิชานี้

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้คือ

8.1 ใช้แบบสอบวิชาครูเบื้องต้น จำนวน 100 ข้อ วัดความรู้ของผู้รับ การฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม และนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนข้อใด ถูกจะได้ 1 คะแนน ข้อใดผิดได้ 0 คะแนน

8.2 ใช้แบบสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย วัดความรู้ความสามารถของ ผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม ข้อสอบภาคที่ 1 ว่าด้วยการฟังมี 24 ข้อ ผู้วิจัยนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ข้อใดถูกจะได้ 1 คะแนน ข้อใดผิดได้ 0 คะแนน ข้อสอบภาคที่ 2 ว่าด้วยการพูดมี 6 ตอน ผู้วิจัยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล และบันทึกเสียงไว้ เมื่อทดสอบแล้วนำมาฟังทบทวนและพิจารณาให้คะแนน ตอนที่ 1 ถึงตอนที่ 5 ให้คะแนนเต็มตอนละ 4 คะแนน และสำหรับตอนที่ 6 ให้คะแนนเต็ม 6 คะแนน ผู้รับการฝึกอบรมคนใดมีความบกพร่องในการพูดจะถูกหักคะแนนไปตามส่วน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำคะแนนการพูดไปรวมกับคะแนนการฟัง

8.3 ประเมินผลแบบจำลองการสอนวิชาภาษาไทย(ฟัง-พูด) โดยใช้แบบ ประเมินผลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับ เนื้อหาในแบบจำลองการสอน ซึ่งมีทั้งหมด 86 เรื่อง ให้นำหนักคะแนนประเมินค่า

ในการสอน พร้อมทั้งเขียนสรุปความคิด เห็นแล้วรวบรวมส่งให้อาจารย์ประจำวิชาแต่ละวิชา

ผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนจากแบบนิเทศและประเมินผลการฝึกสอน เฉพาะวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) ของผู้รับการฝึกอบรมแต่ละคนไว้ ผู้ใดได้รับการนิเทศมากกว่า 1 ครั้ง ก็จะรวมคะแนนที่ได้ทุกครั้งเข้าด้วยกัน แล้วหารเฉลี่ยด้วยจำนวนครั้ง เพื่อให้ได้คะแนนความสามารถในการสอนที่แท้จริง

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้วในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคะแนนการเรียนรู้อ่านวิชาการ (วิชาฟังและพูดภาษาไทย) หลังการฝึกอบรมคะแนนการเรียนรู้อ่านวิชาการเบื้องต้นหลังการฝึกอบรม คะแนนความสามารถในการสอน (วิชาฟังและพูดภาษาไทย) ของผู้รับการฝึกอบรมทั้ง 61 คน มาหามัธยฐาน (Median) โดยเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย คะแนนอันดับที่ 31 เป็นมัธยฐานของคะแนนทั้ง 3 ประเภท

2. นำคะแนนทั้ง 3 ประเภทในข้อ 1 มาหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้

$$\text{สูตร}^2 \quad s = \frac{\sum X_H^2 - \frac{(\sum X)^2}{N}}{N}$$

²ประคอง กรรณสุต, "การให้คะแนน," วารสารครุศาสตร์, 4 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม, 2517), 56.

ในที่นี้	S	แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X_H	แทนผลรวมของคะแนนกลุ่มสูง (มีจำนวน $\frac{N}{6}$ นับจากคะแนนสูงสุดลงมา)
	X_L	แทนผลรวมของคะแนนกลุ่มต่ำ (มีจำนวน $\frac{N}{6}$ นับจากคะแนนต่ำสุดขึ้นไป)

3. จัดอันดับคะแนนทั้ง 4 ประเภทนี้ เป็นตัวอักษร A, B, C, D, และ F ตามวิธีของดีวอี้ บี. สตุท³ (Dewey B. Stuit) โดยใช้มาตรฐานเป็นจุดหลักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นค่าแบ่งช่วงคะแนน ซึ่งจัดจำกั่กลางของ A อยู่ ที่ 1.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. เปรียบเทียบอันดับคะแนนการ เรียนรู้วิชาการกับอันดับคะแนนความสามารถในการสอน เปรียบเทียบอันดับคะแนน การเรียนรู้วิชาการเบื้องต้นกับอันดับคะแนนความสามารถในการสอน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการ เรียนรู้ด้านวิชาการกับความสามารถในการสอนและวิชาการเบื้องต้นกับความสามารถในการสอน สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน⁴ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) คือ

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

ในที่นี้ r_{xy} แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนน 2 ชุด
 N แทนจำนวนคะแนน

³Robert L. Ebel. Essentials of Educational Measurement (New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1972), pp. 338-345.

⁴ประคอง กรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, (พิมพ์ครั้งที่ 3; พระนคร: ไทวันวัฒนาพานิช, 2515), หน้า 106.

- ΣX แทนผลรวมของคะแนนชุดที่ 1
 ΣY แทนผลรวมของคะแนนชุดที่ 2
 ΣXY แทนผลรวมของคะแนนที่ได้จากผลคูณของคะแนน 2 ชุด
 ΣX^2 แทนผลรวมของคะแนนชุดที่ 1 ยกกำลังสอง
 ΣY^2 แทนผลรวมของคะแนนชุดที่ 2 ยกกำลังสอง

5. นำคะแนนการ เรียนรู้ด้านวิชาการก่อนและหลังการฝึกอบรมคะแนน การเรียนรู้วิชาการเบื้องต้นก่อนและหลังการ ฝึกอบรมมาเปรียบเทียบกัน โดยการทดสอบค่าที (Dependent group t-test)

สูตรที่ใช้นี้ดังนี้

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร⁵

$$S.D._d = \sqrt{\frac{\Sigma d^2}{N} - \left(\frac{\Sigma d}{N}\right)^2}$$

ในที่นี้ S.D._d แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่างของคะแนนการ เรียนรู้ครั้งแรกกับครั้งหลัง

Σd แทนผลรวมของผลต่างของคะแนนการ เรียนรู้ครั้งแรกกับ ครั้งหลัง

Σd^2 แทนผลรวมของผลต่างของคะแนนการ เรียนรู้ครั้งแรกกับ ครั้งหลังยกกำลังสอง

หาความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ใช้สูตร⁶

$$\bar{d} = \frac{S.D._d}{\sqrt{N - 1}}$$

⁵ ประคอง กรรณสูต, เรื่อง เคมี, หน้า 95.

⁶ ประคอง กรรณสูต, เรื่อง เคียวกัน, หน้า เคียวกัน.

ในที่นี้ σ_d แทนความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างของคะแนน
การ เรียนรู้ ครั้งแรกกับครั้งหลัง
N แทนจำนวนผู้รับการฝึกอบรม

หาอัตราส่วนวิกฤต ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_d}$$

ในที่นี้ t แทนอัตราส่วนวิกฤต

$\bar{d}$ แทนมัธยิม เลขคณิตของผลต่าง ซึ่งคำนวณได้จาก $\frac{\sum d}{N}$

6. นำคะแนนความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมที่ได้จากการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา ในแบบจำลองการสอนก่อนและหลังการฝึกสอน มาทดสอบค่าที่ (t - test) โดยใช้สูตรเช่นเดียวกับข้อ 5 ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกสอน

7. นำคะแนนความเข้าใจของผู้รับการฝึกอบรมทุกคนที่มีต่อเนื้อหาแต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอน ทั้งก่อนและหลังการฝึกสอน มาหาคามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งนี้เพื่อหาว่าเนื้อหา แต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอนนั้น ผู้รับการฝึกอบรมมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใดทั้งก่อนและหลังการฝึกสอน

คามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic mean) ใช้สูตร⁷

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

⁷ประคอง กรรณสูต, เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

ในที่นี้ $\bar{X}$ = มัชฌิมเลขคณิต
 $\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N = จำนวนผู้รับการฝึกอบรมหรือจำนวนคะแนนทั้งหมด
 $(\sum f)$

หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

ในที่นี้ S.D. แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum fX^2$ แทนผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้รับการฝึกอบรม

เกณฑ์ในการวิเคราะห์มัชฌิมเลขคณิต เพื่อประเมินผลความเข้าใจมีดังนี้

เข้าใจดีมาก	มัชฌิมเลขคณิต	3.56-4.00
เข้าใจดี	มัชฌิมเลขคณิต	2.56-3.55
เข้าใจ	มัชฌิมเลขคณิต	1.56-2.55
เข้าใจบ้างเล็กน้อย	มัชฌิมเลขคณิต	0.56-1.55
ไม่เข้าใจ	มัชฌิมเลขคณิต	0- .55

8. นำจำนวนผู้ตอบว่าสอนไม่ได้ ในเนื้อหาแต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอนทั้งก่อนและหลังการฝึกสอน มาหาครุย่อยละ เพื่อสำรวจความมั่นใจของผู้รับการฝึกอบรมในการนำเนื้อหา แต่ละเรื่องในแบบจำลองการสอนไปใช้สอน ภายหลังจากที่ได้ทดลองใช้แบบจำลองการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในสถานการณ์จริง